

Reliquia duò momenta Q. et R prædictæ analogia fīs utricti contenta.
 Deinde vero est $cof Dz = cof \beta = cof \zeta \cdot cof \beta \neq cof \beta / m + cof \theta \cdot cof n$,
 quæ expressio ad unitatem numerum superare potest, ita mutari so-
 quās est $cof \beta$, sicut $Dz = \zeta$, $m = q$ at $n = \theta$, scilicet
 has ternas determinationes finaliter proponit hanc assecuratio, $cof \zeta \cdot$
 $cof \beta + cof \theta \cdot cof m + cof \theta \cdot cof n = 1$. Quid enim praeservat
 $cof \zeta^2 + cof \theta^2 + cof \beta^2 = 1$ si $cof \beta = \frac{1}{m} + cof \theta \cdot cof n$?
 si a summa harum illius duplum tubernatur, prædicta
 $(cof \zeta - cof \beta)^2 + (cof \theta - cof n)^2 + (cof \theta - cof \beta)^2 = c_1$,
 triuia autem quadratorum summa nihil aequari nequit, nisi singula
 sit nulla.

CAPÍTULO XXVII

Reliquia duò momenta Q. et R prædictæ analogia fīs utricti contenta.
 Deinde vero est $cof Dz = cof \beta = cof \zeta \cdot cof \beta \neq cof \beta / m + cof \theta \cdot cof n$,
 quæ expressio ad unitatem numerum superare potest, ita mutari so-
 quās est $cof \beta$, sicut $Dz = \zeta$, $m = q$ at $n = \theta$, scilicet
 has ternas determinationes finaliter proponit hanc assecuratio, $cof \zeta \cdot$
 $cof \beta + cof \theta \cdot cof m + cof \theta \cdot cof n = 1$. Quid enim praeservat
 $cof \zeta^2 + cof \theta^2 + cof \beta^2 = 1$ si $cof \beta = \frac{1}{m} + cof \theta \cdot cof n$?
 si a summa harum illius duplum tubernatur, prædicta
 $(cof \zeta - cof \beta)^2 + (cof \theta - cof n)^2 + (cof \theta - cof \beta)^2 = c_1$,
 triuia autem quadratorum summa nihil aequari nequit, nisi singula
 sit nulla.

卷之三

卷之三

Q, R inventis, neque in his experimentis pro incrementis virtutum, $M(t + \frac{Id dt}{2g_d e^2})$ radium ergo. Cum neque in his experimentis pro incrementis virtutum, $M(t + \frac{Id dt}{2g_d e^2})$ radium

sphaerae a basi circumferentis infra, omnia que supra de motu turbatis infra in cupidem deflectentis, sunt tradita, etiam valent de ejusmodi turbulis, qui ducuntur in hemisphaericum seu aliam sphaerae partem, dummodo punctum F, quod ante cupidem denotabat, hic in centro figurae sphæricæ G constituantur. Perinde ergo est, siue turbin gyratur super cuspidem, siue super hemisphaerio, dummodo si in diffinita centri inertia et a centro basi sphærica. quantumque enim fuerit radius hujus basi, is in cupideum non ingreditur, eo autem evanescunt basi turbans abit in cupideum. Totum igitur egypt præcepit nescire hic inferi inveniuntur ita ut Theoria turbationis sine ullo labore

deus *amplificata*, fit confusa. Bina autem *phaeticum* et
haud *mediocter amplificata*, fit confusa. Bina autem *phaeticum* et
scripta, *casus* occurrit ante exclusus. *scilicet* *uno* cernuum intermixtum.

fundū propriū est, quin contrū sphaericā, hucque fit quantitas in
gatīa. Sive jam tale corpus sit globus complectus, sive basin habet
MHN portiorē sphaerac, cetero G descripta, qui, p[ro]lato horizonte
incubant, eius motum, quantum contactus in hac basi cadit, inv-

figuram. Hic autem cognitum corpori talcum indolem tributare, ut axis proprius MGIF, qui si fuerit veritatis statum quietus exhibet, simul axis corporis axis principialis, reliqui vero binari ex principiis habeant momenta inter se actualia. Schizet is respectu axis IA momentum interaxis sit $=$ Massa respectu binorum teliquorum vero M_{AB} , et M_{AC} , ita quenam $bb = cc$. Huiusmodi ergo corpus quaecunque recepteret momentum impetuatum, quonodo motum sit continuatur, determinatur.

14

quod si docet recte et non absurde, videtur quod
 $\frac{d}{dx} \ln f(x) = \frac{f'(x)}{f(x)}$, ex parte λ est corporis massa seu
 pressio Σ , quem corpus in omnibus secundum λ et
 tu gyroscopicus cognitis potest. Tertiam etiam est ratio
 sphaerica fixa, in qua Σ est quadrata, cum λ et μ sunt
 etiam modi fixi, ut quis usque principia, quae
 numerique areas $Z_A = l$, $Z_B = m$, $Z_C = n$, in
 λ , $\Sigma D = \mu$, $\Sigma E = \nu$, ita ut sit $f(x) = \frac{\lambda x^2 + \mu}{\nu}$.
 circa polum O in secundum ABC rotundam habentem
 cubus OA = a , OB = b , OC = c fit recensio
 $\Sigma cof^2 = j$, $\Sigma cof^2 y = z$. Monstra autem visim
 fuit $P = 0$, $Q = -\pi \int cof^2 y$; $M = -\pi \int cof^2 z$,
 quentes aequationes:

$$dx = 0; dy + \frac{ax - cz}{bc} dz = 0; \quad \text{et} \quad dz = 0.$$

$$\Sigma cof^2 = \frac{\pi \int cof^2 dz}{bc}.$$

$$d \ln f(x) = d(\lambda cof^2 - \mu cof^2); \quad d \ln f(x) = -$$

$$d cof^2 = d(\pi cof^2 - \mu cof^2); \quad \text{reliqui ut de-$$

$$d cof^2 = d(\pi cof^2 - \mu cof^2); \quad \text{ad hanc}$$

Si per ratiocinum $cof^2 = p$, $cof^2 m = q$, $cof^2 n = r$, $cof^2 z = s$,
 quoties congruent, tunc his, quas superius probat, que-
 sed f scipiatur negante, libet habere in finitum hanc ac-

$$dx = 0; dy + \frac{a_2 - x_0}{x_0} dx$$

quod h. dechterio sis. Δ & Δ ad varia? p. 10
 $\frac{d}{dt} \frac{\partial \mathcal{L}}{\partial \dot{x}_j}$, existente \dot{x}_i deo vis. numeris fuit p. 10
 p. 10 II, quan corpus in silvam secundum \dot{x}_i
 tu gravitoru cogitatu. Porch. Tunc ergo est
 planaria fixa, in qua \ddot{z} effunditur, tunc
 etiammodi fixum, ut ejus axes principales
 naturae areas $Z_A = l$, $Z_B = m$, $Z_C = n$
 $\equiv \lambda$, $\lambda \sum B = \mu$, $\lambda C = \nu$, ita ut $\lambda l = \alpha$,
 circa polum O. in fundum ABC extendeantur
 cubus OA = a , OB = b , OC = c sit breviter
 α et $b^2 c^2 = j$, a et $b^2 = z$. Monstra autem visim
 fuit $P = \phi$, $Q = -B f \alpha g_j$; $M = -B f \alpha g_m$, ut
 quentes aequationes:

$$dx = 0, dy + \frac{ax - \nu c}{bc} dz = 0, -\frac{Bf\alpha g_j}{Bf\alpha g_m} dz = 0$$

$$\int y dz = \frac{Bf\alpha g_j}{Bf\alpha g_m} dz$$

$$\frac{d}{dt} \beta_i = d(\rho \alpha g_m - x \alpha g_n); d\alpha \beta_i = -\frac{\rho \alpha g_m}{\alpha g_n} \beta_i$$

$$d\alpha g_m = d(\rho \alpha g_m - x \alpha g_n); \text{ velini} \alpha g_m \cdot \frac{d}{dt} \alpha g_m = -\frac{\rho \alpha g_m}{\alpha g_n} \alpha g_n$$

$$\alpha \dot{g}_m = \alpha \rho \alpha g_m - \rho \alpha g_n \frac{d}{dt} \alpha g_n$$

 Si ferro ponamus $\alpha / t = \rho$, $\alpha g_m = \sigma$, $\alpha g_n = \tau$, $\alpha g_m = 1$, quia
 questiones congruent cum his, quas supra prob. Q. 10, p. 10
 quod f capatur negative, libet autem in finium h. acceptare

$$\text{I. } gy + rz = B - \frac{Aaap}{cc}$$

$$\text{II. } (gz - ry)^2 = \frac{(Cc + 4fgr)(1-p^2) - cc(B - \frac{Aaap}{cc})^2}{cc + ff(1-p^2)}$$

$$\text{III. } yy + zz = \frac{(Cc + 4fgr)^2 ff(B - \frac{Aaap}{cc})^2}{cc + ff(1-p^2)}$$

$$\text{IV. } \frac{\Pi}{M} = \frac{2g(cc - Afca(B - \frac{Aaap}{cc}))}{2g(cc + ff(1-p^2))} + \frac{2g(cc + ff(1-p^2))^2}{d_p f'(cc + ff(1-p^2))}$$

$$\text{V. } dt = \frac{r((Cc + 4fgr)(1-p^2) - cc(B - \frac{Aaap}{cc})^2)}{r((Cc + 4fgr)(1-p^2) + (cc + ff(1-p^2))^2)}$$

$$\text{VI. } d\lambda = \frac{-dt}{1-p^2} (B - \frac{Aaap}{cc})$$

$$\text{VII. } dy = AA + \frac{Ccc + 4fgr + ff(B - \frac{Aaap}{cc})^2}{cc + ff(1-p^2)}$$

$$\text{VIII. } \frac{ydz - zd\gamma}{yy + zz} = \frac{A(a\alpha - c\epsilon)d^2}{cc} \frac{2ffg\sin(B - \frac{Aaap}{cc})(cc + ff - ff)}{2f^2 + r^2}$$

nbi constantes A, B, C et reliquae per integrationem ingressurae ex statu corporis initiali debent definiri.

C O R O L L A Z.

898. Si corpus initio quieverit, axisque principialis A fuerit in declinatione ejus exiliante $Z\alpha = l$ et $c\alpha f = p$, initio erat $x = 0$, $y = 0$ et $z = 0$, ob $\alpha = 0$, aque $p = p$. Fit ergo $A = 0$; $B = 0$, et $C = 0$; $= -4fgr$: Hinc clasplo tempore t erit $x = 0$; $yy + zz = 0$; $yz - zy = 2ffg(p-p)$; $yz - ry = \frac{2ffg(p-p)(1-p^2)}{r(cc + ff(1-p^2))}$; $yy + zz = \frac{4ffg(p-p)}{cc + ff(1-p^2)}$

$$= 0, \text{ et } \frac{\Pi}{M} = \frac{cc}{cc + ff(1-p^2)} + \frac{2ffgp(p-p)}{(cc + ff(1-p^2))^2} \text{ CO.}$$

C O R O L L A Z.

899. Praeterea vero in eodem casu est $d\lambda = 0$, id estque axis qui initio in α erat, per ipsum arcum zZ movebitur, erique $dt = \frac{dp f'(cc + ff(1-p^2))}{2ffg(p-p)(1-p^2)}$, unde quia $p > 0$ seu $t < 1$ axis ab α recta ad Z progeditur. Denique ob $yz - zy = 0$, fit $z = dy$, et $y = 2ffg(p-p)$: atque $g(yr + zx) = \frac{2ffg(p-p)(1-p^2)}{r(cc + ff(1-p^2))}$, tunc $q = \frac{dy}{r(1-p^2)}$, et $r = -\frac{1}{r(1-p^2)}$, unde si $cq/ZAB = \frac{q}{r(1-p^2)}$ $= \frac{d}{r(1-p^2)}$, qui ergo angulus manet constans.

S C H O L I O N.

900. Si ergo corpus initio quiescat, eiusque axis principals IA tenetur statim inclinatum $Z\alpha$, inde se ferre eriget ex α ad Z ascensio, gravabitur autem circa punctum O, ut ob $x = y$ $c\alpha f = \alpha = 0$ arcus AO sit quadrans, et quia $cq/ZO = \frac{c\alpha f \times c\alpha f}{c\alpha f \times c\alpha f + c\alpha f \times c\alpha f} = \frac{c\alpha f}{2 + c\alpha f^2} = 0$, est enim ZO quadrans, sicque O erit polus circuli XYZ. Et cum axis in Z pervenerit, erit celestis angularis $\alpha = \frac{2ffg(p-p)}{c}$.

S C H O L I O N.

901. Si corpus initio non quieverit, sed motum quenquamque accepit, continuatio motus ex insidem formulis determinatur, dummodo constantes A, B, C statui initiali convenienter definitur, ubi autem ad ejusmodi formulis integrandas deveniuntur, quae non nisi concessis quadraturis superioris ordinis expediti possunt. Quin etiam casis hic simplicissimus, quo corpus initio in situ iniciato quieverit, ab integratione formulae hujus $dt = \frac{d_p f'(cc + ff(1-p^2))}{2ffg(p-p)(1-p^2)}$ pendet, quae neque per logarithmos neque arcus circulares aboli vi potest. At si declinatio initialis $Z\alpha$ fuerit quasi infinitate parva, negatim in ad arcus circulares perduetur: fit enim initio $Z\alpha = l$, et clasplo tempore t declinatio $Z\alpha = l$, ob β , et arcus minimus, et $p = 1 - \frac{1}{2}l$, $d_p = -ldl$, et $p = 1 - \frac{l}{2}$.

tum vero sint corporis momenta inertiae Maa , Mbb , Mcc respectu axium principaliuum IA, IB, IC. Nunc autem corporis gyreus circa axem IO in sensu ABC celeritate angulari $\alpha = \dot{\theta}$, hincque arcus AO $= \alpha$, BO $= \beta$, CO $= \gamma$: ac ponatur $x \cos \theta = x$, $x \sin \theta = y$, $y \cos \theta = z$, $y \sin \theta = x$. Quoniam igitur initio ubi $\theta = 0$, $x = a$, $y = b$, $z = c$ ex quiete motum incipere affluitur, erat tunc $x = a$, $y = b$, $z = c$. Tum vero quia motus corporis perpetuo manet et dilatatur, quantitates x , y , z semper unanimes minime, ita ut binarum producta xy , xz , et yz prae singulis pr., evanescantibus habent queant. Cum ergo momenta virium follicianorum P , Q , R , modo lat definita ex §. 8ro. sequentes adipisciuntur aequationes,

$$dx = \frac{2f g dt}{a^2} (r \cos \eta - q \cos \theta)$$

$$dy = \frac{2f g dt}{b^2} (p \cos \theta - r \cos \eta)$$

$$dz = \frac{2f g dt}{c^2} (q \cos \theta - p \cos \eta).$$

Definide quia est $\cos I = \cos^2 \eta + \cos^2 \theta$, et $\cos \pi = \cos \theta$
 $+ r \cos \eta$, θ constans, atque $I = \pi - \cos \theta$, et $\cos \pi = -\cos \theta$ et $\cos \pi = -\cos \theta$, unde insuper haec ternae aequationes accidunt.

$-dp = dt (y \cos \theta - z \cos \eta)$, ubi producta yp , zp , xp , xp , $-dq = dt (x \cos \theta - z \cos \eta)$, $-dr = dt (x \cos \eta - y \cos \theta)$, sic exhibitis omnibus.

Denique si arcus ZA a circulo quodam verticali fit, nunc declinare statim angulo λ , ob $\theta/t^2 = f \zeta^2 - 2p \cos \eta / \zeta$ habebimus haec aequationem: $-dt (y \cos \eta + z \cos \theta)$. Quia autem in superioribus se-

quentibus quantitatibus x , y , z et p , q , r ubi que unam dimensionem occupant, atque x , y , z posito $s = 0$ evanescere debent, manifestum est, tam huic conditioni, quam sex illis aequationibus falsis fieri possit:

$$x = A \sin \theta t, \quad y = B \sin \theta t; \quad z = C \sin \theta t;$$

$p = D \cos \theta t$; $q = E \cos \theta t$; $r = F \cos \theta t$,
tum enim termini priores aequationes per $\cos \theta t$ dividat, et ternae posteriores per $\sin \theta t$ dividat, dabunt.

$$\begin{aligned} Ad &= \frac{zf_R}{a^2} (F \cos \eta - E \cos \theta); \quad Dd = B \cos \theta - C \cos \eta \\ Rj &= \frac{zf_E}{b^2} (D \cos \theta - F \cos \eta); \quad Ed = C \cos \eta - A \cos \theta \end{aligned}$$

Ex posterioribus substituantur valores coefficientium D, E, F in prioribus et obtinebimus:

$$\begin{aligned} \frac{\partial \partial a^2}{\partial f \zeta^2} &= A \cos \eta^2 - B \cos \theta^2 \cos \eta^2 - C \cos \zeta \cos \theta + A \cos \theta^2 \\ B \frac{\partial \partial b^2}{\partial f \zeta^2} &= B \cos \theta^2 - C \cos \eta \cos \theta - A \cos \zeta \cos \eta + B \cos \zeta^2 \\ C \frac{\partial \partial c^2}{\partial f \zeta^2} &= C \cos \zeta^2 - A \cos \zeta \cos \theta - B \cos \eta \cos \theta; \quad C \cos \eta^2. \end{aligned}$$

Quod si jam breviteris gratia ponamus A $\cos \zeta + B \cos \eta + C \cos \theta = G$, ob $\cos \zeta^2 + \cos \eta^2 + \cos \theta^2 = 1$ erit,

$$A(1 - \frac{\partial \partial a^2}{\partial f \zeta^2}) = G \cos \zeta, \quad B(1 - \frac{\partial \partial b^2}{\partial f \zeta^2}) = G \cos \eta,$$

$$\text{et } C(1 - \frac{\partial \partial c^2}{\partial f \zeta^2}) = G \cos \theta.$$

Ponamus brevitalis causa $\frac{\partial f \zeta}{\partial \theta} = u$; ut fiat

$$\begin{aligned} A &= \frac{G \cos \zeta}{1 - \frac{\partial \partial a^2}{\partial f \zeta^2}}, \quad B = \frac{G \cos \eta}{1 - \frac{\partial \partial b^2}{\partial f \zeta^2}}, \quad C = \frac{G \cos \theta}{1 - \frac{\partial \partial c^2}{\partial f \zeta^2}} \\ &\quad - au \frac{\partial \partial a^2}{\partial f \zeta^2} + bu \frac{\partial \partial b^2}{\partial f \zeta^2} + cu \frac{\partial \partial c^2}{\partial f \zeta^2} = 0. \end{aligned}$$

Cum autem sit $A \cos \zeta + B \cos \eta + C \cos \theta = G$, erit

$$\frac{\cos \zeta^2}{1 - \frac{\partial \partial a^2}{\partial f \zeta^2}} + \frac{\cos \eta^2}{1 - \frac{\partial \partial b^2}{\partial f \zeta^2}} + \frac{\cos \theta^2}{1 - \frac{\partial \partial c^2}{\partial f \zeta^2}} = 1,$$

qua aequatione evoluta consequitur per u dividendo,

$$\begin{aligned} ab \frac{\partial \partial a^2}{\partial f \zeta^2} + bb \frac{\partial \partial b^2}{\partial f \zeta^2} + cc \frac{\partial \partial c^2}{\partial f \zeta^2} &= K ab bb \\ aa \cos \zeta^2 + bb \cos \eta^2 + cc \cos \theta^2 &= L ag bb cc \end{aligned}$$

ut sit $uu - Ku^2 + L = 0$, hincque

$$u = \frac{2f_R}{f^2} = \frac{1}{2} K + r^2 (\frac{1}{4} KK - 1)$$

et quantitas G manet indefinita ex statu initiali definienda, dum con-

tra quantitates K et L sunt ex natura corporis datae. Cum igitur hinc inventus sit valor ipsius u, inde habemus $\delta = r \operatorname{cosec} \mu$, et

$$A = \frac{G \operatorname{cosec} \theta}{1 - a \operatorname{cosec} u}; B = \frac{G \operatorname{cosec} \theta}{1 - b \operatorname{cosec} u}; C = \frac{G \operatorname{cosec} \theta}{1 - c \operatorname{cosec} u}$$

$$D = \frac{G u (b b - c c) \operatorname{cosec} \theta \operatorname{cosec} \theta}{\delta (1 - b b u) (1 - c c u)}; E = \frac{G u (c c - a a) \operatorname{cosec} \theta \operatorname{cosec} \theta}{\delta (1 - c c u) (1 - a a u)}$$

$$\text{et } F = \frac{G u (a a - b b) \operatorname{cosec} \theta \operatorname{cosec} \theta}{\delta (1 - a a u) (1 - b b u)}.$$

Si jam initio fuerit arcus 2D = r, qui audeat est ϵ , cum sit initio $p = D$: $q = E$; $r = F$, habebimus

$$DD + ER + FF = rr,$$

unde per r inventur confans G. Denique pro angulo λ inveniendo

$$\text{prodit } d\lambda = \frac{\operatorname{d}t (B \operatorname{cosec} \theta + C \operatorname{cosec} \theta) \sin dt}{H \zeta^2}, \text{ ideoque } d\lambda =$$

$$(B \operatorname{cosec} \theta + C \operatorname{cosec} \theta) (\operatorname{cosec} \theta - 1) \frac{\operatorname{d}t}{H \zeta^2} \text{ si quidem } H \zeta = 2A \text{ initio fuerit in veri-$$

cali suo, indeque in secundum XOV non si sumatur, quatenus ergo haec expressio pro λ est negativa, in secundum contrarium axis A circa Z. syrari est censendum.

Denique cum sit $pp + qq + rr = \zeta^2$, erit $\epsilon = r \operatorname{cosec} \theta$, ob $r = \sqrt{(DD + EE + FF)}$, unde patet axem A'D in figuram verticalem erigi capio

tempore $= \frac{\pi}{2\delta}$ et titubationes isochronas fore oscillationibus penduli, cuius longitudo est $= \frac{2q}{J_d} = \frac{1}{J_d u} = \frac{K - r (KK - 4L)}{2L f}$.

C O R O L L . I.

904. Cum sit DD + ER + FF = rr, erit

$$\frac{\partial J_d}{\partial t} u = AA (\operatorname{cosec} \theta^2 + \operatorname{cosec} \theta^2) + BB (\operatorname{cosec} \zeta^2 + \operatorname{cosec} \theta^2) + CC (\operatorname{cosec} \zeta^2 + \operatorname{cosec} \theta^2) - 2BC \operatorname{cosec} \theta \operatorname{cosec} \zeta - 2AC \operatorname{cosec} \theta \operatorname{cosec} \zeta - 2AB \operatorname{cosec} \theta \operatorname{cosec} \zeta$$

et quia $G = A \operatorname{cosec} \zeta + B \operatorname{cosec} \theta + C \operatorname{cosec} \theta$, hujus quadratum co additum dabit

$$AA rr + GG = AA + BB + CC.$$

ubi

ubi si brevitate gressu ponatur $\frac{1}{1 - a u} = p$; $\frac{1}{1 - b u} = q$; $\frac{1}{1 - c u} = r$; $\operatorname{cosec} \theta = G p \operatorname{cosec} \zeta$; $u = G \zeta \operatorname{cosec} \theta$ et $C = G \zeta \operatorname{cosec} \theta$, fieri

$$pqr = GG (pp + qq + rr + 2AB \operatorname{cosec} \theta^2 - 1)$$

ideoque ob $pp + qq + rr = \frac{(p+q+r)^2}{(1-a u)(1-b u)(1-c u)}$ habebitur

$$\frac{dr}{dt} u = GG u \left(\frac{\operatorname{cosec} \theta^2}{(1-a u)^2} + \frac{b b \operatorname{cosec} \theta^2}{(1-b u)^2} + \frac{c c \operatorname{cosec} \theta^2}{(1-c u)^2} \right).$$

C O R O L L . II.

905. Quia porro est $\frac{dr}{dt} = \frac{dr}{du}$, si in subdictione vocetur aquatio

$$GG = \frac{-a \operatorname{cosec} \theta (1 - a u) (1 - b u) (1 - c u)}{a a \operatorname{cosec} \zeta^2 + b b \operatorname{cosec} \theta^2 + c c \operatorname{cosec} \theta^2 - abcdm}.$$

E X P L I C A T I O.

906. Hac expressio pro GG hanc concinna sequenti modo eruitur:

Posto brevitatibus gratia $\frac{1}{1 - a u} = \delta$; $\frac{1}{1 - b u} = \delta$; $\frac{1}{1 - c u} = \epsilon$, habemus:

$$I. K = a + b + c - a \operatorname{cosec} \zeta^2 - b \operatorname{cosec} \theta^2 - c \operatorname{cosec} \theta^2$$

$$II. L = a \operatorname{cosec} \zeta^2 + b \operatorname{cosec} \theta^2 + c \operatorname{cosec} \theta^2$$

$$III. I = a \operatorname{cosec} \zeta^2 + b \operatorname{cosec} \theta^2 + c \operatorname{cosec} \theta^2.$$

Hinc deductur ob $uu - Ku + Lu = 0$

$$\operatorname{cosec} \zeta^2 = \frac{a K - L - ac}{(a-b)(c-a)}, \text{ et } u \operatorname{cosec} \zeta^2 = \frac{(a-u)(L-a)}{(a-b)(c-a)}$$

ideoque

$$\frac{dr}{dt} = \frac{a(L - au)}{(a-b)(c-a)(a-u)} + \frac{b(L - cu)}{(b-c)(a-b)(b-u)} +$$

$$\frac{c(L - cu)}{(c-b)(b-c)(c-u)}$$

ex qua acquatione reducta illa expressio obtinetur,

S C H O L I O.

907. Quoniam hanc ad titubationes omnium corporum, quorum basis est portio sphaerica, patet, quoniodocunque ejus axes principales ratione axis naturalis DGIF fuerint dispositi, corunque respetu momenta inertiae inaequalia, ne in tanta amplitudine confundantur, con-

conveniet primo formulas nostras ad species corporum simpliciores accommodari, quo inde facilis ad species magis complicates progrederi possit. Ac primo quidem casus, quo omnia momenta inertiae sunt inter se aequalia, seu $aa = bb = cc$, omnium est simplicissimus, quia tum etiam axis DF pro principali haberi potest, et titubationes cedent pro dire debent, quas iam ante definitivius. Tunc vero duo fallent momenta inertiae aequalia statuimus, scilicet $bb = cc$.

CASUS. I.

quo $aa = bb = cc$.

908. Hoc ergo casu habemus:

$$\Lambda = \frac{G \cos \zeta}{1 - a \sin}, \quad B = \frac{G \cos \eta}{1 - a \sin}, \quad C = \frac{G \cos \theta}{1 - a \sin}$$

$$\text{hincque } G = \frac{G \cos^2 \zeta + G \cos^2 \eta + G \cos^2 \theta}{1 - a \sin} = \frac{G}{1 - a \sin}, \text{ ita ut sit } a = 0,$$

Verum iisdem quoque formulae satisfit ponendo $a = \frac{r}{\alpha}$ et $G = 0$, ut sic $A \cos^2 \zeta + B \cos^2 \eta + C \cos^2 \theta = 0$, neque quicquam praeterea determinetur, sive habebitur $\delta = \frac{r^2 f E}{\alpha}$ sicut vero

$$D = \frac{B \cos \theta - C \cos \eta}{\alpha}, \quad E = \frac{C \cos \zeta - A \cos \theta}{\alpha}, \quad F = \frac{A \cos \eta - B \cos \zeta}{\alpha}$$

atque $\delta^2 rr = AA + BB + CC$; ut sit $\delta = r \cos \delta$. Vidamus jam circa quemnam polum O corpus sit gyroratum, ac primo habemus $\cos OD = \cos a \cos \zeta + \cos B \cos \eta + \cos C \cos \theta$, seu

$\cos OD = x \cos \zeta + y \cos \eta + z \cos \theta = 0$, frequenter arcus OD quadratur. Deinde est $\cos OL = \cos a \cos l + \cos B \cos m + \cos C \cos n$ seu

$\cos OL = x \cos l + y \cos m + z \cos n = 0 + px + py + rz = 0$ ob AD + BE + CF = 0, etique ergo etiam OZ quadrans. Ex quo perspicuit corpus circa punctum O. Quod est polus circuitus verticalis ZDX gyrori, sive axem ex D recta in statu verticali Z erig, ita vel tempore t sit $\xi = t \cos \frac{r^2 f E}{\alpha}$. Quare hac titubationes illae unae erunt oscillationibus pendulis, cuius longitudo est $\frac{\alpha}{f}$.

CASUS. II.

quo dae tantum momenta principalia sunt aquantia seu $bb = cc$.

$$909. \text{ Hoc ergo casu est } K = \frac{cc \cos^2 \zeta + aa \sin^2 \eta + aa \sin^2 \theta}{a \cos^2 \zeta + aa + a \alpha \cos^2 \zeta}, \text{ et } \bar{L} = \frac{a \alpha \cos^2 \zeta + cc \sin^2 \zeta}{a \cos^2 \zeta}, \text{ sive cum } a =$$

quato, unde a definiri debet, sit $\frac{cc \cos^2 \zeta}{1 - a \sin} + \frac{cc \sin^2 \zeta}{1 - a \sin} = 1$, erit qui valor etiam ex generali forma elicetur, nisi quod hoc modo radix iniutilis $a = \frac{r}{\alpha}$ excluditur. Quantobrem habemus

$$\delta = \frac{r^2 f E (a \alpha \cos^2 \zeta + cc \sin^2 \zeta)}{a \cos^2 \zeta}, \text{ sicut vero}$$

$$\Lambda = \frac{Gcc}{(aa + cc) \cos^2 \zeta}, \quad B = \frac{(aa - cc) \bar{L}^2}{(aa - cc) \cos^2 \zeta}, \quad C = \frac{G \alpha \cos \theta}{(aa - cc) \bar{L}^2}$$

Deinde pro \bar{G} ex Λ sive Λ sive Λ sive Λ sive Λ

$$\delta^2 rr + GG = \frac{GG(a \alpha \cos^2 \zeta + cc \sin^2 \zeta)}{(aa - cc)^2 \bar{L}^2 \cos^2 \zeta} \text{ sive }$$

$$\delta^2 rr = \frac{GG(a \alpha \cos^2 \zeta + cc \sin^2 \zeta)^2}{((aa - cc)^2 \bar{L}^2 \cos^2 \zeta)}, \text{ et } G = \frac{(aa - cc) \delta^2 rr}{a \alpha \cos^2 \zeta + cc \sin^2 \zeta}$$

$$\text{et } G = \frac{(aa - cc) \delta^2 rr}{(aa - cc) \bar{L}^2 \cos^2 \zeta}, \text{ Deinde vero obtineamus}$$

$$D = 0, \quad E = \frac{r \cos \theta}{\bar{L}^2}, \quad F = \frac{-r \cos \eta}{\bar{L}^2}, \quad \text{atque}$$

$$\Lambda = \frac{-c \alpha \cos^2 \zeta + cc \sin^2 \zeta}{\pi r (a \alpha \cos^2 \zeta + cc \sin^2 \zeta)}, \quad B = \frac{a \alpha \cos^2 \zeta + cc \sin^2 \zeta}{c \bar{L}^2 r (a \alpha \cos^2 \zeta + cc \sin^2 \zeta)}$$

ex quibus consequuntur

CASUS.

$\eta = \theta$

$x = a \cos \alpha = A \cos \beta$; $y = a \cos \beta / C = B \sin \beta$; $z = a \cos \gamma = C \cos \beta$; $p = a \sin \beta / C = D \sin \beta$; $q = a \sin \beta - a \cos \gamma = E \cos \beta$; $r = a \sin \gamma$

$$\frac{-a \sin \beta}{a \cos \beta} = F \cos \beta$$

$$\text{atque } \lambda = \frac{-a \sin \beta \cos \beta (1 - \cos \beta)}{a \cos^2 \beta + a \sin^2 \beta} = \frac{-a \sin \beta \cos \beta (1 - \cos \beta)}{a \cos^2 \beta + a \sin^2 \beta}$$

etque λ angulus VZA, extente ZV circulo verticali, quo de-

cinationem poli A computatur. Deinde vero est $\rho = r \cos \beta$, et ut

obincamus angulum DZA, queramus angulum DZA, ex formula cof

$$\text{DZA} = \frac{\cos \beta - \cos \beta \cos \alpha}{\sin \beta} = \frac{\cos \beta - \cos \beta \cos \beta - \rho \cos \alpha}{\sin \beta} = \frac{1}{2} \rho \frac{\cos \beta}{\sin \beta}$$

$$\text{ob } D = 0 \text{ ideoque } \rho = 0, \text{ ergo } \rho \text{ DZA} = \frac{1}{2} \rho \cos \beta, \text{ qui cum in}$$

infinite parvus, patet angulum DZA esse secundum proxime et angulo ZDA aequalis. Quare cum in initio aurgatis ZDA fieri non possit, hacten fuit, quippe quae manifesto tantum est, particularis, eo non extendetur. Ceterum vero et haec titubatione certum prochronae oscillationibus

penduli, cuius longitudo est $\frac{1}{2} \sqrt{a^2 + b^2 + c^2}$. Denique cum sit $s = \beta \sin \beta / R = \frac{1}{2} R (\frac{1}{2} K^2 - L)$, probabile

$$s = \frac{1}{2} R \cdot \frac{1}{2} R (\frac{1}{2} K^2 - L) = \frac{1}{8} R^2 (K^2 - 4L),$$

Pro polo autem gyrationis O inventimus:

$$x \cos \text{OD} = (A \cos \beta + B \cos \gamma + C \cos \alpha) \frac{1}{R} \sin \beta = G \sin \beta \text{ et}$$

$$x \cos \text{OZ} = (A \cos \beta + B \cos \gamma + C \cos \alpha) \frac{1}{R} \cos \beta = G \cos \beta.$$

ita ut sit $\text{OD} = \text{OZ}$, ob $A\rho + Bq + Cp = 0$.

SCOTTIONE.

90c. Mirum non est, hanc solutionem non esse generalem, cum

enim ex data inde corpore, quantitatibus a, b, c et angulis β ,

θ comprehensa, et ex situ axis DF initiali, habeat designatione, tales

in verticali omnibus coefficientes A, B, C, D, E, F cum numero

determinantur, ex his angulis ADZ, quo arcus DA in initio ab arcu DZ

deviat, sponte determinantur, neque amplius arbitrio nostro, ut na-

tura rei possit, relinquuntur. Verum cum in genere pro quantitate

geminum valorem elementum, quantum neutrum praetulero rejice-

re, si utrumque sumus adhibeamus, solutionem ampliorer obni-

scimus,

binius, unde sumus effici posset, ut angulus ADZ initio fuerit dato au-

gulo aequalis. Cum enim in aequationibus differentialibus quantitates

x, y, z , et p, q, r abeque unicas habeant dimensionem, si iis du-

plici modo latueri possint, pro qualibet quantitate summa binorum

eius valorum statui potest, quinque solutionem generalem imperab-

imus, quan hic exponamus.

P. R. O. B. L. F. M. A. 90g.

91. Si corpus basi sphaerica praeclivum de sua acutilibus quoniam decanque infinite parum declinetur, subitoque dimitatur, definire motum vibratoriun, quo regabitur.

Retens denominatioibus superioris problematis, quoniam

posito

$$\frac{b^2}{a^2} + \frac{f^2}{b^2} + \frac{f^2 \theta^2}{c^2} = R \text{ et } \frac{\cos^2 \beta}{a^2} + \frac{\cos^2 \alpha}{b^2} + \frac{\cos^2 \gamma}{c^2} = 1.$$

pro α genuinum inventimus velociem, sive $\dot{\alpha} = \frac{1}{2} K + R (\frac{1}{2} K^2 - L)$

unde pro $\dot{\beta}$ etiam binos adimplimus, valores, qui sunt $\dot{\beta} = R \frac{\partial g}{\partial \beta} \sin \alpha$ et

aque hinc pro sensu quadruplicibus x, y, z , et p, q, r sequentes impre-

tabilium valores

$$x = s \cos \alpha = \frac{G \cos \beta \sin \beta}{1 - a \sin \alpha} + \frac{H \cos \beta \sin \beta}{1 - a \sin \alpha}$$

$$y = s \cos \beta = \frac{G \cos \beta \sin \beta}{1 - b \sin \alpha} + \frac{H \cos \beta \sin \beta}{1 - b \sin \alpha}$$

$$z = s \cos \gamma = \frac{G \cos \beta \sin \beta}{1 - c \sin \alpha} + \frac{H \cos \beta \sin \beta}{1 - c \sin \alpha}$$

tum vero porro

$$p = \cos \beta \frac{1}{R} \cos \gamma = \frac{G u (b b - c c) \cos \gamma \cos \beta \cos \beta}{\delta (j - b b) (1 - c c u)} + \frac{H u' (b b - c c) \cos \gamma \cos \theta \cos \beta \cos \beta}{\delta (j - b b) (1 - c c u)}$$

$$g = \operatorname{cof} m - \operatorname{cof} n = \frac{Gu(cc-aa)\operatorname{cof}\zeta\operatorname{cof}\theta\operatorname{cof}\beta t}{J(1-ccn^2)(1-aan^2)} +$$

$$\frac{Hu'(cc-aa)\operatorname{cof}\zeta\operatorname{cof}\theta\operatorname{cof}\beta t}{J^2(1-ccn^2)(1-aan^2)}$$

$$r = \operatorname{cof} n - \operatorname{cof} \theta = \frac{Gu(aa-bb)\operatorname{cof}\zeta\operatorname{cof}\theta\operatorname{cof}\beta t}{J(1-aan^2)(1-bbn^2)} +$$

$$\frac{Hu'(aa-bb)\operatorname{cof}\zeta\operatorname{cof}\theta\operatorname{cof}\beta t}{J(1-aan^2)(1-bbn^2)}$$

Hic jam habemus binas quantitates constantes anteriores G et H, atque hi valores ita satisficiunt, ut facta substitutione in aquationibus differentialibus termini tam per G quam per H affecti teoriam se defruantur. Verum si initio arcus ZD fuerit π , positio $\theta = 0$, fieri debet $p^2 + q^2 + r^2 = 0$. Deinde vero si initio fuerit angulus ZDA = δ , ob

$$\operatorname{cof} \delta = \frac{\operatorname{cof}(cc-aa)\beta t + p}{\beta t \zeta^2} = \frac{\operatorname{cof}(cc-aa)\beta t}{\beta t \zeta^2} + \frac{p}{\beta t \zeta^2}$$

$$\operatorname{cof} \delta = \frac{\operatorname{cof}(cc-aa)\beta t}{\beta t \zeta^2} = \frac{\operatorname{cof}(cc-aa)\beta t}{\beta t \zeta^2} + \frac{p}{\beta t \zeta^2}$$

t infinita parvum, erit $p = r\beta t$, $\operatorname{cof} \delta$ ergo propter eius valor superior posito $\delta = 0$ substitutus, habemus illa aequalitate ex qua cum illa conjuncta binae constantes G et H determinabuntur. At positio anguli VZA = λ erit $d\lambda = -\frac{\beta t \zeta^2}{(aa-cc)\beta t \zeta^2}$, cuius integrare facile exhibetur. Similiter quo modo positis angulis VZB = μ et VZC = ν , erit

$$d\mu = -\frac{\beta t \zeta^2}{\beta t \zeta^2}; \text{ et } d\nu = -\frac{\beta t \zeta^2}{\beta t \zeta^2},$$

Hic autem notati convenit, si sit $bb = cc$, tunc binas valores $p = \frac{r}{\beta t}$,

$$\text{et } u' = \frac{\beta t \zeta^2}{a} + \frac{an/\beta t^2}{c}, \text{ ideoque pro priore fractionum superiorum}$$

quasi numeratores ac denominatores simul evanescere. Ad eam cum cetero valores investigandes ponatur. $\frac{r}{\beta t} = \frac{1}{cc} + a$, existente a quantitate evanescente, reperiuntur que

$$u = -\frac{1}{c} + \frac{\operatorname{cof}\beta t^2}{\beta t \zeta^2} \text{ et } u' = \frac{\beta t \zeta^2}{a} + \frac{\operatorname{cof}\beta t^2}{\beta t \zeta^2}; \text{ hincque si}$$

$$\frac{G}{u}$$

$$\frac{G}{u} \text{ ponatur} = 1, \text{ ut sit } G = 1, \omega = 0, \text{ fieri}$$

$$x = s \operatorname{cof} \alpha = \frac{H \operatorname{cof} \zeta \beta t}{1-aan^2} = \frac{-Hcc\beta t}{(aa-cc)\operatorname{cof} \zeta}$$

$$y = s \operatorname{cof} \beta = \frac{I\beta t^2 \beta dt}{cc\operatorname{cof} \zeta} + \frac{H\operatorname{cof} \zeta \beta t}{1-ccn^2} = \frac{I\beta t^2 \beta dt}{cc\operatorname{cof} \zeta} +$$

$$z = s \operatorname{cof} \gamma = \frac{cc\operatorname{cof} \theta}{(aa-cc)\beta t^2} + \frac{H\operatorname{cof} \theta \beta t}{(aa-cc)\beta t^2} = \frac{-I\beta t^2 \beta dt}{cc\operatorname{cof} \theta} + \frac{H\operatorname{cof} \theta \beta t}{cc\operatorname{cof} \theta}$$

$$x = s \operatorname{cof} \gamma = \frac{-I\beta t^2 \beta dt}{cc\operatorname{cof} \theta} + \frac{H\operatorname{cof} \theta \beta t}{cc\operatorname{cof} \theta} = \frac{-I\beta t^2 \beta dt}{cc\operatorname{cof} \theta}$$

$$+ \frac{H\operatorname{cof} \theta \beta t}{cc\operatorname{cof} \theta}$$

deinde vera.

$$p = \operatorname{cof} \beta = \frac{I\beta t^2 \beta dt}{cc\operatorname{cof} \theta}$$

$$q = \operatorname{cof} m - \operatorname{cof} n = \frac{-Hcc\operatorname{cof} \zeta \beta t}{cc\operatorname{cof} \theta}$$

$$r = \operatorname{cof} n - \operatorname{cof} \theta = \frac{-I\beta t^2 \beta dt}{cc\operatorname{cof} \theta} + \frac{H\operatorname{cof} (aa-cc)\operatorname{cof} \theta \operatorname{cof} \beta t}{(aa-cc)(1-ccn^2)}$$

$$s = \operatorname{cof} \theta = \frac{I\beta t^2 \beta dt}{cc\operatorname{cof} \theta} + \frac{H\operatorname{cof} (aa-cc)\operatorname{cof} \zeta \operatorname{cof} \beta t}{(aa-cc)(1-ccn^2)}$$

$$\text{ubi est } \frac{(aa-cc)}{(1-ccn^2)(1-aan^2)} = \frac{(aa-cc)/H}{cc\operatorname{cof} \theta}$$

$$\text{Vel si ponamus } I = \frac{\operatorname{cof} \theta \operatorname{cof} \zeta \operatorname{cof} \beta t}{\beta t \zeta^2} \text{ et } H = \frac{\beta t \zeta^2 \operatorname{cof} \zeta \operatorname{cof} \beta t}{aa cc}$$

$$\text{ob } u' = \frac{1}{c} \text{ et } u = \frac{a \operatorname{cof} \zeta^2 + cc \beta t^2}{aa cc}, \text{ ideoque } J = \frac{r^2 \beta t^2}{c} \text{ et } J' =$$

$$\frac{r^2 \beta t^2 (aa cc) (\zeta^2 + cc \beta t^2)}{aa cc}$$

$$\sin x = y \operatorname{cof} \alpha = \frac{-B \beta t^2 \beta dt}{cc}$$

$$\frac{G}{u}$$

$$y = s \operatorname{cof} \xi = \frac{\delta \operatorname{cof} \zeta \operatorname{cof} \eta \operatorname{cof} \theta^2}{\delta \delta} + \Theta \delta \operatorname{cof} \theta \operatorname{cof} \theta$$

$$z = s \operatorname{cof} \gamma = \frac{\delta \operatorname{cof} \zeta \operatorname{cof} \theta \operatorname{cof} \theta^2}{\delta \delta}, \quad \Theta \delta \operatorname{cof} \eta \operatorname{cof} \theta^2$$

$\frac{\delta p}{\delta} = \operatorname{cof} l - \operatorname{cof} \zeta = \Theta \delta \operatorname{cof} \zeta^2 \operatorname{cof} \theta^2$

$$\frac{\delta q}{\delta} = \operatorname{cof} m - \operatorname{cof} \eta = -\Theta \operatorname{cof} \zeta \operatorname{cof} \eta \operatorname{cof} \theta^2 + \Theta \delta \operatorname{cof} \theta \operatorname{cof} \theta^2$$

$$\frac{\delta r}{\delta} = \operatorname{cof} n - \operatorname{cof} \gamma = -\Theta \operatorname{cof} \zeta \operatorname{cof} \theta \operatorname{cof} \theta^2 - \Theta \delta \operatorname{cof} \eta \operatorname{cof} \theta^2$$

Quae formulae jam sine illa difficultate ad omnes casus accommodari possunt.

C O R O L L . 1.

912. Haec integralia adhuc latius extendi possunt, cum x, y, z et p, q, r partes constantes recipiant, ac forma literarum G et H mutata, habebinus:

$$x = \operatorname{cof} \zeta (\Xi + \Theta \frac{(l - \operatorname{cof} \zeta)}{\delta \operatorname{cof} \theta}) (l - \operatorname{cof} \zeta) \operatorname{cof} \theta + \Theta (l - \operatorname{cof} \zeta)$$

$$y = \operatorname{cof} \eta (\Xi + \Theta \frac{(m - \operatorname{cof} \eta)}{\delta \operatorname{cof} \theta}) (m - \operatorname{cof} \eta) \operatorname{cof} \theta + \Theta (m - \operatorname{cof} \eta)$$

$$z = \operatorname{cof} \gamma (\Xi + \Theta \frac{(n - \operatorname{cof} \gamma)}{\delta \operatorname{cof} \theta}) (n - \operatorname{cof} \gamma) \operatorname{cof} \theta + \Theta (n - \operatorname{cof} \gamma)$$

atque

$$p = \Theta \operatorname{cof} \zeta + (bb - cc) \operatorname{cof} \eta \operatorname{cof} \theta \left(\frac{\Theta u (1 - \operatorname{cof} \theta)}{\delta} \right)$$

$$+ \frac{\Theta u' (1 - \operatorname{cof} \theta) \operatorname{cof} \theta^2}{\delta}$$

$$q = \Theta \operatorname{cof} \eta + (cc - aa) \operatorname{cof} \zeta \operatorname{cof} \theta \left(\frac{\Theta u (1 - \operatorname{cof} \theta)}{\delta} \right)$$

$$+ \frac{\Theta u' (1 - \operatorname{cof} \theta) \operatorname{cof} \theta^2}{\delta}$$

$$r = \Theta \operatorname{cof} \theta + (aa - bb) \operatorname{cof} \zeta \operatorname{cof} \eta \left(\frac{\Theta u (1 - \operatorname{cof} \theta)}{\delta} \right)$$

$$+ \frac{\Theta u' (1 - \operatorname{cof} \theta) \operatorname{cof} \theta^2}{\delta}$$

913. Angulorum itam est etiam uterque quantitate constante autem potest, ac si corpora loco, scilicet $\operatorname{cof} \theta + g$ et $\operatorname{cof} \theta + h$, integratio continuabimur ex constantes substitutis θ , η , ζ , Ξ , Θ , G , H , ideoque erunt integralia completa hanc modo proportionum differentialium:

$$\frac{\delta \operatorname{cof} \theta}{\delta \operatorname{cof} \theta} = \frac{\operatorname{cof} \theta}{\operatorname{cof} \theta} \frac{\operatorname{cof} \theta}{\operatorname{cof} \theta}$$

$$\frac{\delta \operatorname{cof} \eta}{\delta \operatorname{cof} \theta} = \frac{\operatorname{cof} \eta}{\operatorname{cof} \theta} \frac{\operatorname{cof} \theta}{\operatorname{cof} \theta}$$

$$\frac{\delta \operatorname{cof} \zeta}{\delta \operatorname{cof} \theta} = \frac{\operatorname{cof} \zeta}{\operatorname{cof} \theta} \frac{\operatorname{cof} \theta}{\operatorname{cof} \theta}$$

914. Si corpora nullum velut in problemate assumimus, ita ut tum fuerit $x = 0$, $y = 0$, $z = 0$; ponit debet $\Xi = 0$, $\Theta = 0$, et $\eta = 0$, reliqua autem constantes ex situ corporis initiali definiiri oportet.

C O R O L L . 3.

915. Nenup si pro initia quatuor Ξ, Θ, G, H integrantur anguli ZDA $= l$, ZDB $= m$, et ZDC $= n$; utque

$$\delta(l - m) = \frac{\operatorname{cof} \zeta}{\operatorname{cof} \theta}, \quad \delta(m - n) = \frac{-\operatorname{cof} \zeta}{\operatorname{cof} \theta}; \quad \delta(n - l) =$$

$$\frac{\operatorname{cof} \eta}{\operatorname{cof} \theta}, \quad \delta(l - n) = \frac{\operatorname{cof} \eta}{\operatorname{cof} \theta}, \quad \delta(m - l) = \frac{-\operatorname{cof} \eta \operatorname{cof} \theta}{\operatorname{cof} \theta},$$

$$\delta(l - m) = \frac{-\operatorname{cof} \theta \operatorname{cof} \theta}{\operatorname{cof} \theta}, \quad \operatorname{cof} (m - n) = \frac{-\operatorname{cof} \theta \operatorname{cof} \theta}{\operatorname{cof} \theta},$$

$$\operatorname{cof} (n - l) = \frac{\operatorname{cof} \theta \operatorname{cof} \theta}{\operatorname{cof} \theta}.$$

pro initio $r = 0$, constantes haud minus oportet, ut si tum fuerit ZD $= r$, fiat

$$p = r \operatorname{cof} \zeta, \quad q = r \operatorname{cof} \eta \operatorname{cof} m; \quad r = r \operatorname{cof} \theta \operatorname{cof} n.$$

et XPLICATIO.

916. Ad constantes Ξ, Θ, G, H in genere ex statu initiali modo decripto definitas, ponamus brevitas graia

$$\begin{aligned} aa \operatorname{cof} \zeta^2 + bb \operatorname{cof} \eta^2 + cc \operatorname{cof} \theta^2 &= X \\ bb \operatorname{cof} \zeta^2 + aa \operatorname{cof} \eta^2 + ab \operatorname{cof} \theta^2 &= B \end{aligned}$$

Atque

GG

F. o autem ab soluto reperiatur sicut $\frac{G_{n+1}}{j} = X$, et $\frac{G_{n+2}}{j} = Y$, quo calculus facilis expeditior.

$$\frac{(xy - z^2)(x^2 - y^2 - z^2)(x^2 + y^2 - z^2)}{(xy - z^2)^2} + \frac{xy(x^2 - y^2)}{y^2(x^2 - z^2)} + \frac{xy(y^2 - z^2)}{x^2(y^2 - z^2)} = x + y$$

卷之三

$$\frac{(xx-xc)}{u_{10}g_{11}}, \quad \frac{\theta_{102}\frac{2}{\sqrt{3}}u_{11}}{(xg-gc)} - \frac{(gg-gc)}{u_{10}g_{11}} = x_{11} + x_{10}$$

Ex his autem valoribus X et Y est pro superioribus
X

$$\begin{aligned} \tau &= \frac{4\pi}{\omega_{abbc}} \text{ et } K = \frac{\omega_{abbc}}{4\pi} \\ \text{ex quibus fit} \quad &K = \frac{1}{4\pi} (\omega_{abbc}^2 - \omega_{abca}^2) = \frac{1}{4\pi} (\omega_{abbc}^2 + \omega_{bcab}^2) \end{aligned}$$

Haec analysis in genere valet; sicut enim corporis initio motus fuerit in preflus, quoniam loco angulo, num δ et γ habeat ad subiungendos δ + β et γ et β . Simili modo, quo Lc ex illiusmodi contingenies δ , β et γ definitivus, ex motu initio imprello, subiungendos δ , β , γ , et β dato obtinebunt valores, quibus si formulae corollari. trahantur et pro δ et β fertiundo δ + β et β + γ extensae, ratio $\frac{\delta}{\beta} = \alpha$ sequentur; designabuntur reliquae constantes β , γ et β ; que quidem, ut iam agitur, notariupus evanescunt, si motus a quiete incipiat.

SCHOLION

crit $u = \frac{1}{cc}$, $u' = \frac{a\alpha c^2 \zeta^2 + b\alpha c \zeta^3}{a\alpha c}$, aquo $\delta = r^2 g u$, $\delta' = r^2 g u'$
integralia in generis ita se habeant:

$$x = \mathfrak{E} \cos^2 \theta + \mathfrak{E} \sin^2 \theta \sin(\vartheta t + \phi) + \frac{\mathfrak{E} \sin 2\theta \cos \vartheta t \cos(\vartheta t + \phi)}{2}$$

11

$$\begin{aligned}
& \text{Quare it finito } k := 0 \text{ fuerit.} \\
& p = r \int \zeta \cof \zeta, q = r \int \zeta \theta \cof n, r = r \beta \theta \cof n \\
& \text{repetatur.} \\
& \frac{1}{r} \int \zeta \theta \cof \theta \cof m - r \cof \beta \theta \cof n \\
& \frac{1}{r} = \frac{r \int \zeta^2 \cof \beta - r \beta \cof \zeta \cof \beta \cof m - r \int \beta \cof \zeta \cof \beta \theta \cof n}{r^2 \int \zeta^2 \cof \beta} \\
& \frac{1}{r} = \frac{\beta \cof \beta \cof \beta}{r^2 \int \zeta^2 \cof \beta} \\
& \text{At datus regularis } k, m, n, \text{ Atque dentur } \zeta, \eta, \theta \\
& \cof \zeta^k = \frac{\omega \beta(1-n) \omega \beta(m-n)}{\beta(1-m)}, \cof \eta^n = \frac{\omega \beta(m-n) \omega \beta(1-n)}{\beta(n-m)}, \\
& \cof \theta = \frac{-\omega \beta(n-m)}{\beta(m-n)}. \\
& \text{Ex his regulis formulistic colligatur, etc.} \\
& f \int \zeta^k = \frac{-\omega \beta(n-m)}{\beta(1-m) \beta(m-n)}, f \int \eta^n = \frac{-\omega \beta(n-1)}{\beta(m-n) \beta(1-m)}. \\
& f \int \theta^k = \frac{-\omega \beta(n-m)}{\beta(n-m)}. \\
& \text{Ex his regulis formulistic colligatur, etc.} \\
& f \int \zeta^k \cof \zeta \cof l + f \int \eta^n \cof \eta^m + f \int \theta \cof \theta \cof n = 0, \\
& \text{ita ut } \int \zeta^k \cof \zeta \cof l + \int \eta^n \cof \eta^m + \int \theta \cof \theta \cof n = 0. \quad \text{Similius vero} \\
& \text{modo est.}
\end{aligned}$$

Ita ut $\frac{\partial \log \beta}{\partial x}$ & $\frac{\partial \log \beta}{\partial y}$ & $\frac{\partial \log \beta}{\partial z}$ & $\frac{\partial \log \beta}{\partial t}$ per se sunt = 0. Similius vero modo etiam

$$\frac{\partial \log \beta}{\partial x} - \frac{\partial \log \beta}{\partial y} + \frac{\partial \log \beta}{\partial z} - \frac{\partial \log \beta}{\partial t} = 0$$

unde valentes coefficientes ad algebram definiti hanc simplicius determinantur, ita ut litterae X & B ex illis proficiantur. Valent haec in
gratia etiam non si $b^2 = c$.

PROBLEMA. *ro.*
Que. Si corpus haf*Sphaerica* prædictum habeat duos axes principes, parax, eique cum de fini quietis infinite parum fuerit declinatio-

PROBLEMA. NO.

tum, motus minimus quicunque fuerit impressus, definite motus continuationem.

SOLUTIO.

Fig. 116. Sit ID axis corporis aequilibri per centrum inertiae I et centrum basis G transiens, itaque hoc illo altius situm existente inter intervallo GI $= f$. Sit porro IA axis corporis singularis principialis ejusque, respectu momentuum inertiae $= M_{AB}$, respectu axium omniuum autem ad hunc normalium $= N_{AB}$, quos uniuscum aequo pro principiis habere licet, sumatur alter IB in arcu DA producitur, etique alter IC, ut quadrans AC sit ad AD normalis, ideoque DC etiam quadrans ad DP normalis. Posito ergo $DA = \zeta$, $\text{et} \beta = \zeta + 90^\circ$ et $DC = \delta$, $\text{et} \gamma = 90^\circ$. Initio autem quo $\zeta = 0$, fuerit arcus DZ $= r^2$, et angulus ZDA $= l$, erit ZDB $= m = l$ et ZDC $= n = l + 90^\circ$. Ex formula ergo praecedentibus habebimus

$$u = \frac{1}{\epsilon} \dot{\zeta} u' = \frac{au \cos \zeta^2 + ac \beta \dot{\zeta}^2}{ac}, \quad d = \frac{r^2 \dot{\beta}}{a}, \quad g = \frac{r^2 \dot{\beta} \dot{\gamma}}{a} (au \cos \zeta^2 + ac \beta \dot{\zeta}^2)$$

$$\text{tun vero ex hoc situ initiali fieri primo } \beta = q, \quad \text{tun vero}$$

$$v \beta \dot{\zeta} \cdot d = \Theta \beta \dot{\zeta}^2 \cdot \frac{au \cos \zeta^2}{ac}$$

$$; \cos \zeta \cos l = \Theta \beta \dot{\zeta} \cos \zeta \cos \beta; \quad \Theta = \frac{r \cos l}{R^2 \cos q}$$

$$- v \beta l = \Theta u' \beta \zeta \cos \beta; \quad \Theta = \frac{-v \beta l}{u' \beta \zeta \cos \beta}$$

$$- v \beta l = - \Theta \beta \zeta - \frac{\Theta u' \beta \zeta \cos \beta}{cc}.$$

$$; \cos \beta = \Theta \cos \zeta - \frac{\Theta u' \beta \zeta \cos \beta}{cc}$$

$$+ \cos \alpha = \Theta \cos \zeta - \frac{\Theta u' \beta \zeta \cos \beta}{cc}$$

$$+ \cos \alpha = \Theta \cos \zeta - \frac{\Theta u' \beta \zeta \cos \beta}{cc}.$$

$$\text{ante conclusionem}$$

$$i (\cos \alpha \cos \beta - \cos \alpha \cos \beta \cos \zeta) = \Theta (\cos \alpha \cos \zeta^2 + \cos \alpha \beta \dot{\zeta}^2)$$

$$+ (\cos \alpha \beta \dot{\zeta}^2 + \cos \beta \cos \zeta) = - \Theta \beta \dot{\zeta} \beta \zeta \dot{\beta} \left(\frac{\kappa \dot{\zeta}^2}{a^2} + \frac{\omega \dot{\zeta}^2}{cc} \right)$$

Ergo

$$\text{Ergo } \Theta = \frac{\epsilon (aa \cos \alpha \cos \beta \cos \zeta - cc \cos \beta \cos \beta)}{aa \cos \zeta^2 + cc \cos \beta \cos \zeta}$$

$$\Theta = \frac{\epsilon \cos \beta \cos \beta \cos \zeta}{\beta \dot{\zeta}^2 \beta \dot{\zeta} \cos \beta}$$

$$\text{linc exit tang } \beta = \frac{\epsilon \cos \beta}{\dot{\zeta} \cos \beta}, \quad \text{et tang } \delta = \frac{(\cos \alpha \beta \dot{\zeta}^2 + cc \cos \beta \cos \beta)}{\dot{\beta} \dot{\zeta} \dot{\beta}}$$

argui q , et δ huicque numeri Θ et β innotescunt.

Hic definitissimatum corpus elatio tempore t situm in figura praeferatur, sique ZD $= \rho$, ZA $= l$, ZB $= m$, ZC $= n$; ac natura $\cos l = \cos \zeta + p \cdot \cos m = \cos \gamma + q$; $\cos n = \cos \beta + r$ sive $\cos m = -\cos \zeta + q$ et $\cos n = r$. Deinde siveve nunc circa axem IO celestia angulata $= s$ in secundum ABC extensitibus arcibus OA $= \alpha$, OB $= \beta$, OC $= \gamma$; ac ponendo $\cos \alpha = x$, $\cos \beta = y$ et $\cos \gamma = z$, habebimus ex §. 91.

$$\cos \alpha = \frac{\cos \beta (\cos \alpha \cos \beta \cos \zeta - cc \cos \beta \cos \beta)}{aa \cos \zeta^2 + cc \cos \beta \cos \beta} + \frac{y \beta \dot{\zeta}^2 \beta \dot{\zeta} \beta \dot{\beta} (\beta \dot{\zeta} + \delta)}{aa \cos \beta \cos \beta},$$

$$\cos \beta = \frac{-\beta \dot{\zeta} (\cos \alpha \cos \beta \cos \zeta - cc \cos \beta \cos \beta)}{aa \cos \zeta^2 + cc \cos \beta \cos \beta} + \frac{y \beta \dot{\zeta} \cos \beta \beta \dot{\beta} (\beta \dot{\zeta} + \delta)}{aa \cos \beta \cos \beta},$$

$$\cos \gamma = \frac{\beta \dot{\zeta} \cos \beta (\beta \dot{\zeta} + \delta)}{aa \cos \beta \cos \beta}.$$

$$\text{tun vero praeferat}$$

$$p = \frac{v \beta \dot{\zeta} \cos \beta (\beta \dot{\zeta} + \delta)}{cc \cos \beta}$$

$$q = \frac{v \cos \beta \cos \beta \cos \beta (\beta \dot{\zeta} + \delta)}{cc \cos \beta}$$

$$r = \frac{-v \beta \dot{\zeta} \cos \beta (\beta \dot{\zeta} + \delta)}{cc \cos \beta}$$

$$\text{Ex his si Ponatur arcus } ZD = \rho, \quad \text{erit}$$

$$\epsilon = r - \left(\frac{\cos \beta \cos \beta \cos \beta (\beta \dot{\zeta} + \delta)}{cc \cos \beta} + \frac{v \beta \dot{\zeta} \cos \beta (\beta \dot{\zeta} + \delta)}{cc \cos \beta} \right)$$

Ergo

. . .

422 CAPUT XVIII. DE MOTU CORPORUM

PASI SP. AFRICA PRAEDITORUM SUPER &c. 42.

$$\text{Porro ex triangulo } \Delta ZD \text{ est } \operatorname{cosec} \angle \Delta ZD = \frac{\cos l - \cos \zeta \cos g}{\sin \zeta \sin g} = \frac{p + \frac{1}{2} r \sin \zeta}{r \sqrt{1 - \frac{1}{4} r^2}} \\ = \frac{p}{r \sqrt{\zeta}} \text{ evanescere termino } \frac{p \cos \zeta}{2 \sqrt{\zeta}}, \text{ hinc ergo est} \\ \operatorname{cosec} \angle \Delta ZD = \frac{\cos(\cos(\delta t + g))}{\cos \zeta} : r \left(\frac{\cos^2 \tan(\delta t + g)}{\cos \zeta^2} + \right. \\ \left. \frac{r^2 \cos(\delta t + g)^2}{\cos^2 \zeta} \right)$$

$$\text{idemque } \tan \angle \Delta DZ = \frac{\cos(g - \cos(\delta t + g))}{\cos \zeta \cos(\delta t + g)}.$$

Præter arcum autem $DZ = \ell$ et angulum ΔDZ nosce oportet angulum XZD a circulo verticali fixo ZX computandum; est vero $\Delta DZA = 180^\circ - \Delta DZ$, seu $\tan \angle \Delta DZA = \frac{-\cos(g - \cos(\delta t + g))}{\cos \zeta \cos(\delta t + g)}$ tang 1, cum initio est $\Delta DZA = 180^\circ - 1$ et $\tan \angle \Delta DZA = -\tan 1$. Deinde vero posito angulo $XZA = \lambda$, est $\lambda = \frac{-\cos(g - \cos(\delta t + g))}{\cos \zeta}$, hincque $\lambda = \frac{\cos(g - \cos(\delta t + g))}{\cos \zeta}$. Quod.

$$\text{Conf. } - \frac{\sin(\cos(g - \cos(\delta t + g)))}{\cos \zeta^2 + \cos^2(g - \cos(\delta t + g))} \cdot \frac{\cos \zeta \sin(\delta t + g)}{\cos \zeta \cos(\delta t + g)}.$$

Si ponamus initio angulum XZD evanescere, initio fuerit $\lambda = 180^\circ - 1$, sique constans hic ingressa est:

$$\text{Conf. } = 180^\circ - 1 + \frac{\tan \angle \Delta DZ}{\cos \zeta \sin \zeta}$$

unde habebimus:

$$\lambda = 180^\circ - 1 - \frac{\sin(\cos(g - \cos(\delta t + g)))}{\cos \zeta^2 + \cos^2(g - \cos(\delta t + g))} + \frac{\cos \zeta \sin(\delta t + g)}{\cos \zeta \cos(\delta t + g)} (1 -$$

$$\frac{\cos \zeta \sin(\delta t + g)}{\cos \zeta \cos(\delta t + g)})$$

hincque $XZD = \lambda - \Delta DZ$, ex quibus ad tempus, stius corporis pericelle cognoscitur in hacque determinacione simul motus continetur.

C O R O L L. 1.

9:9. Si motus corpori initio impressus evanescat; est $g' = 0$ et $\lambda = 0$; hincque

$$x = y$$

C O R O L L. 2.

9:0. Sin autem corpori initio motus fuerit impressus secundum rotatum angulari ϵ , hanc ita multo maior esse debet quam r . Si enim $\frac{\epsilon}{r}$ est est numerus praetangens, anguli θ et ϕ prodrent fere recti, cumque cosinus fere evanescentes, sicque numeri p , q , r minus fierent magni, quam ut tanguntur valde parvæ, ut natura solutionis exiguntur possint. Namque scilicet $2D = \epsilon$ semper minius esse debet.

C O R O L L. 3.

9:1. Cum si $\theta = r \left(\frac{x^2 + y^2 + z^2}{2} \right)$, nif tunc quantitates x , y , z seorsim evanescant, fiet nequit, ut corpus unquam ad quietem redigatur. Atque enim corpus a quiete moyeti incepit, tamen fieri potest, ut corpus deinceps in unquam ad quietem revertatur, hocque adeo semper eveniet, nisi fuerit vel $\theta = 0$ vel $\operatorname{cosec} \theta = 0$, quin etiam non axis corporis naturalis DF nunquam in statu verticali perveniet.

C O R O L L. 4.

9:2. Cum si θ quantitas valde exigua, si corpus initio rotatum acciperit, ut sit $\epsilon = 0$, erit fatus $\operatorname{cosec} \lambda = 180^\circ - 1$; scilicet angulus XZA manebit constans, motusque axis IA in comparatione, ut in arcu ZA modo ad punctum verticale Z proprius accedat modo ad eam longius recedat, erit autem $\Delta ZD = \ell - \operatorname{cosec} \lambda \operatorname{cosec} \theta$, et ang. $ZAD = \frac{\operatorname{cosec} \theta \ell}{\sin \zeta}$.

923. In genere autem quicunque motus corpori initio fuerit in-
precisus, erit

$$XL\lambda = \lambda = 180^\circ - l -$$

$$\frac{er(\cos j \cos \zeta - \cos b \sin \zeta)}{2g \cos^2 \zeta + \epsilon h \zeta^2}$$

si que arcus ZA uniformiter circa punctum verticale Z circumferetur: deinde vero cum sit $\angle A D = Z D (\beta)$: $Z A D = \frac{\pi}{2} \operatorname{csc}(\beta + \delta)$ atque arcus $Z A = \zeta - \frac{\operatorname{csc}(\beta + \delta)}{\operatorname{csc} \beta}$. Seu pro g et

$$\delta$$
 substituendis valoribus:
$$\text{ang. } Z A D = \frac{r \delta(\cos \beta + \operatorname{csc} b \cos \zeta)}{f g} \beta + \frac{\operatorname{csc} b \delta}{f g}$$

$$\text{et arcus } Z A = \zeta - r \cos b \cos \beta + \frac{\operatorname{csc} b \delta}{g}$$

S.C.H.O.L.I.O.N.

924. Hae tres postres circumpunctae anguli XZA, ZAD cum arcu ZA exhibentes, totam problematis solutionem complectuntur. Quod enim has res ad quadam tempus affiguntur possumus, si unum corpori perfecte cognoscimus. Quare si pro $\angle A D = \beta$ value supra inventos habituimus, universa problemata soluto hinc quo illa continetur:

$$\text{ang. } X Z A = 180^\circ - l - \frac{r \alpha \cos(\beta + \epsilon h \zeta^2)}{f g}$$

$$\text{arc. } Z A = \zeta - r \cos b \cos \beta + \frac{r \operatorname{csc} b \delta}{f g}$$

$$\text{ang. } Z A D = \frac{r \delta(1 - r \operatorname{csc} b \cos(\beta + \epsilon h \zeta^2))}{f g} \beta + \frac{r \operatorname{csc} b \delta}{f g}$$

$$\frac{r \operatorname{csc} b \delta}{f g}$$

Quodlibet ergo omnia momenta inertiae fuerint aequivalentia, scilicet $\alpha \alpha = \alpha$, erit $X Z A = 180^\circ - l - r(\cos b \cos \beta - \cos b \sin \zeta)$

$$\text{arc. } Z A = \zeta - r \cos b \cos \beta + \frac{r \operatorname{csc} b \delta}{f g}$$

425

$$\text{ang. } Z A D = \frac{r \delta l}{f g} \beta + \frac{r^2 f g \sin(\cos b \sin \beta + \epsilon h \zeta^2)}{f g} \beta + \frac{r^2 f g}{f g}$$

quo casu pote punctum A est plane arbitaria.

S.C.H.O.L.I.O.N.

925. Argumentum, quod in hoc capite positum evolvendum sufficiuntius, nonum scilicet tubularum corporum basi sphaerica praeditorum, perfecte per trahimus: diametro tubulationes fuerint quoniam minima, quae hydraulici etiam in doctrina oscillationum statu foliis formulat: enim § 923. et 924. tubulae perfectam continent hujus qualitatis solutionem, si quadratum anguli β et δ constantibus g et f abeatur. Constatte autem ex terra initiali definire documentus in § 916. quae operario velut per tubulam annotatione sub finem § 917. adjuncta: quare ad motum corporum cylindricorum explican- sun progedianas.

CAPUT XIX.

DE MOTU CORPORA CYLINDRICORUM SUPER HEMISPHERIO HORIZONTALI.

T H E O R E M A . II.

Dum corpus cylindricum plane horizontali movetur, prelio, qua planum unitum, et verticali per centrum ejusdem secundum sectionis cylindri longitudinali normali, recte translatum.

T H E O R E M A . III.

D E M O N S T R A T I O N.

Corpus cylindricum plane horizontali secundum lineam rectam, et cylindri parallelum, in qua viries exiliunt cylindrum sufficiunt. Et que proefit haec viries per totam illam: rectam sint dispersae, id est, viries omnes sunt ad planum horizontalem normalibus aequivalentes: cuius ergo directio pariter erit verticalis, et ratione recte contactus puncto insit. Quodlibet igitur in hoc puncto cylindrus ad longitudinem normaliter fecetur, secilio erit circulus, et vis omnibus pressionibus aequivalentis, quia illi in hac sectione ad punctum con-

titus verticalis post eis corporum transdit. Huius ergo base factio ipsa ferment per centrum inertiae corporis, ad extremum apicis pretiosissimam ratione per centrum inertiae ad longitudinem rotatam invenitur.

卷之三

927. *Corypha* ligata. hic cylindricus. In aliis per
niveo nubiferum solum pars quae gravissima est ad suam subiectam oblonga
nongranulata. fuit circulare, angustatae. Hoc est. *C. ligata* sive *C. ligata* *epi-*
chus. - caput minus. duplo plane. Longiora. respetu. Ipcumbens. in
opere seu cylindro aequalibrium tenet. In aliis recte. *C. ligata* *epi-*
tur factio cylindri ad aliara formam per extarum inextensa est. *C. ligata* *epi-*
jus centrum est in C. aperte at. perit. secundum aequalib. rotundata. in tali.
Si sit verticalis, ex quo duplex adatur sequitur illa. *C. ligata* *epi-*
trup inertiat. *I. infra* *C. alter* quo *C. ligata* *epi-*
chus, hic *lutea* vocatur. *Uterus* *luteus* cylindricus, subquadratus, al-
horizontales. *recte* *luteus* *epi-**chus*. *Uterus* *luteus* *epi-*
ares inextensos. *Cylindri* folia. *Uterus* *luteus* *epi-*
distributio interne, afferentia, *Uterus* *luteus* *epi-*
longitudinale. factio rotunda per extarum inextensa est. *C. ligata* *epi-*
truncato postquam pendit. *Per* *Uterus* *luteus* *epi-*
cicur rectanguli geometri. *Uterus* *luteus* *epi-*
elle solet, et semper latius, non rotundatus, sed longior. *Quoniam*
donecque cylindrus piano horizontali immunita in partione lutea
per centrum, *recte* *luteus* *epi-**chus* notandum. *Uterus* *luteus* *epi-*
nam horizontale rami, deinceps, *luteus* *luteus* illa. *Uterus* *luteus* *epi-*
tetur, iras media directo pressu. *Uterus* *luteus* *epi-*
parallels, ut tam quoniam quadrato. *Uterus* *luteus* *epi-*
in qua vertetur, a sectione per centrum inextensa facta, videtur. *Uterus* *luteus*
deinde ex motu deinceps degenitando: *Uterus* *luteus* *luteus* *epi-*
ut axis cylindri longitudinalis perpetuo in parte horizontali
durus planus horizontali immunita. *Uterus* *luteus* *epi-*

S C H O L I O N.

928. In his motibus investiganda non opus est, ut certum corpus in figuram cylindri sit efformatum, sed sufficit, si in locis, quibus plato horizontali incumbit, talem habuerit formam. Hinc ergo percurrent motus omnium eorum corporum, quae in terminos cylindricos definunt,

卷之三

T, parallela erit "reflexionis prelationis", qua corpus a plano horizontali repellitur, quae via, in quaunque alia sectione vertetur, ponatur = A_1 , quam tanquam cognitam spectamus. Si porro pondus cylindri = M ,

radius circuli $GF = GT = \epsilon$, et angulus declinationis $IGL = \phi$; et elevatio centri inertiae I supra horizontem $IP = \epsilon + f \sin \phi$, quae post natura = b . Quoniam igitur in motu progressivo una perpendiculariter, et gravitas deorum usque secundum IP id = M , prelationis vis in ipsa centro inertiae I sursum fecundum IV applicata concipiatur, ita ut per rationem deorsum sollicitans sit = $M - I$, et massa propensa = M , unde ex principiis motus habetur $d\dot{v} = \frac{\epsilon + f(M-I)}{M} dt$, hincque $\frac{v}{M} =$

$$1 + \frac{d\dot{v}}{2gd^2} \text{ sed } \Pi = M \left(1 + \frac{f(M-I)}{2gd^2} \right), \text{ qua acciōne angula}$$

$IGI = \ell$, ex eoque elevatio centri inertiae IP = $\ell + f \sin \phi$ mactetur; ac nisi corpori motus horizontalis fuerit inserviens, punctum I in recto PIV agitaretur, in ea vel ascendens vel descendens, ita ut punctum P manaret fixum, ex quo punctum contactus T definatur. Quod ad $PT =$ $f \sin \phi$. Sin autem corpus accepterit motum ω rotalem, cum eis tangenti servaret uniformem in directionem, notisque puncti I de hoc stabiliter rectilineo horizontali et illo verticali sive componeatur.

SCHOLIA.

930. Praeterē autem in hoc corpore motu cyclorum generari potest, ita tamen ut tunc punctum G quam recta GF cylindri M in G aornata, que ω , sit proprius cylindri, recte inveniatur in eodem planū horizontali. Ad hunc motum cyclorum G secundum sepolito motu progressivo centrum inertiae I latitudine in quiete spaciobimur, circa quod sphaera descripsa, in ea cylindri L motu perpendiculare, ad rectam GF , ad quem si recta $normali$, pars I ducatur, est α ; cylindri longitudinali. Quia conditio obversa, omnes motus cylindri, quorum cylindrus est $cylindri$, facile in figura reprobatur, propter fundum. Hic autem ante omnium ad diutum axium principium propositum, oportet, quorum respectu momenta ex vi prelationis data sunt, definita.

PROBLEMA. n.

931. Si corpus cylindricum, non horizontali incunibus habent istum quaecunque, deturque tam prelio α quan secundum cylindri trans-

versi, ita qua vertatur, invenire ejus momenta respectu axium I : cipit ut.

SOLUTIO.

Secilio cylindri per centrum inertiae I ad longitudinem numerabilem facta cadat in planum tabulae, in linea recta IZ ut normalis, et recta LG per centrum huius sectionis G transversa, ita ut sit intervallum LG = f , et angulus $ZLG = \phi$. Ex G ergo aut ad planum tabulae normalis GH usque ad seciliatum, in qua vis prelationis Π vertatur, itaque invenit-

vallum $GH = b$, ac supra vidimus esse $\Pi = M \left(1 + \frac{f(M-I)}{2gd^2} \right)$ cuius

vis directio erit HR verticalis, ideoque parallela ipsi IY . Iau ratio alteratio = 1 , circa centrum inertiae I sphaera concipiatur descripta, ad cuius superficiem puncta A , B , C axes corporis principales dñe*ntur*, videnturque artus pro horum undorum determinatione $LA = \zeta$, $LB = \eta$, $LC = \theta$, hinc $ZA = \pi - \zeta$, $ZB = \pi - \eta$, $ZC = \pi - \theta$ exiente ZL = ℓ ; tum vero anguli $ZA = \pi - \zeta$, $ZB = \pi - \eta$, $ZC = \pi - \theta$, ut sit $\cos \ell = \cos \zeta \cos \eta \cos \theta + \cos \zeta \sin \eta \sin \theta + \cos \eta \cos \zeta \sin \theta - \cos \eta \sin \zeta \sin \theta + \cos \theta \cos \zeta \cos \eta - \cos \theta \sin \zeta \sin \eta$; ac si vis

ad primo quidem vi HR perpendiculariter secundum directiones axis principali, parallela. Quod si calculo periodus inveniatur, ac si vis habeatur in centro I secundum directionem IY efficit applicata: inde autem invenit

vis secundum $IA = \Pi \cos \ell$, vis secundum $IB = \Pi \cos \eta \sin \theta$, vis secundum $IC = \Pi \cos \theta$, aperte autem vires jam in puncto H applicatas sunt intelligendae. Duratur recta IH quae arcus = γ ($\ell f + b$), secans sphærā in F , erit $\cos \gamma = \cos \ell \cos \eta \cos \theta + \cos \ell \sin \eta \sin \theta + \cos \eta \cos \ell \sin \theta - \cos \eta \sin \ell \sin \theta + \cos \theta \cos \ell \cos \eta - \cos \theta \sin \ell \sin \eta$. Ponatur arcus IF = ϵ , est $b = -f \sin \gamma \cos \epsilon$ et $IH = \frac{-f}{\cos \epsilon}$, ita ut loco intervallum GR = a commode arcum $IF = \epsilon$ in calculo retinatur. Num autem investigator oportet, quoniam recta IF ad axes principales inclinatur, quae inclinatio per arcus FA , FB et FC definitur. Repetitur autem

$$\cos \alpha_F = \cos \zeta \cos \theta + \cos \eta \sin \theta \cos \epsilon$$

$$\cos \beta_F = \cos \theta \cos \epsilon + \cos \eta \sin \theta \sin \epsilon$$

$$\cos \gamma_F = \cos \theta \cos \epsilon + \cos \eta \sin \theta \cos \epsilon$$

Repræsentent iam rectas inter se normales IA , IB , IC axes principali. Fig. 125

les corporis, inter quos existat ratio $\bar{H} = \frac{f}{\operatorname{cof} \theta}$, eritque coordinate

pro punto H axis parallelae

$$\bar{N} = \bar{H} \operatorname{cof} A\bar{F}; \quad \bar{M} = \bar{H} \operatorname{cof} B\bar{E}; \quad \bar{M}\bar{H} = \bar{H} \operatorname{cof} C\bar{F}$$

et vires in H applicatae axisque parallelae erunt

$$\text{vis } \bar{H}\bar{A} = \bar{H} \operatorname{cof} I; \quad \text{vis } \bar{H}\bar{B} = \bar{H} \operatorname{cof} m; \quad \text{vis } \bar{H}\bar{C} = \bar{H} \operatorname{cof} n.$$

unde respectu axis principalem naturam regnentur segmenta.

Mom. respectu axis HA in sensum BC = $\bar{H} \bar{A} \bar{H} (\operatorname{cof} n) \operatorname{cof} B\bar{F} -$

$$\operatorname{cof} m \operatorname{cof} C\bar{F}$$

Mom. respectu axis HB in sensum CA = $\bar{H} \bar{B} \bar{H} (\operatorname{cof} l) \operatorname{cof} C\bar{F} -$

$$\operatorname{cof} n \operatorname{cof} A\bar{F}$$

Mom. respectu axis HC in sensum AB = $\bar{H} \bar{C} \bar{H} (\operatorname{cof} m) \operatorname{cof} A\bar{F} -$

$$\operatorname{cof} l \operatorname{cof} B\bar{F}$$

Quo invenimus cum supra fuerit P, Q, R indicaverimus si valores supra exhibitis substituamus, obtinemus:

$$P = \frac{-\bar{H}f}{\operatorname{cof} e} \left(\operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} - \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} + \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{G} - \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \right)$$

At est $\bar{F} \operatorname{cof} \bar{H} - \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} = \bar{F} \bar{G} - \bar{G} \bar{F} = \frac{\bar{F} \bar{G}}{\operatorname{cof} \bar{F} \bar{G}}$, sicut vero

$$\int \bar{F} \bar{G} \bar{F} \operatorname{cof} \theta - \bar{F} \bar{F} \operatorname{cof} \theta \bar{G} = \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G}$$

ita ut tam pro P quam pro Q et R substituamus.

$$P = \frac{-\bar{H}f}{\operatorname{cof} e} \left(\operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} + \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} - \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} - \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \right)$$

Q = $\frac{-\bar{H}f}{\operatorname{cof} e} \left(\operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} + \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} - \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} - \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \right)$

$$R = \frac{-\bar{H}f}{\operatorname{cof} e} \left(\operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} + \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} - \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} - \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \right)$$

C O R O L L .

932. Cum sit $-f \operatorname{tang} \theta = b$, et b denotet intervallo GH, quo factio, in quam cadit prelio, autrum diffat aedificio, in qua ei censu inertiæ, erit

$$P = -\bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} + \bar{H} \bar{b} (\operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} - \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H})$$

$$(1) = -\bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} + \bar{H} \bar{b} (\operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} - \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H})$$

$$(2) = -\bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} + \bar{H} \bar{b} (\operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H} - \operatorname{cof} \bar{F} \bar{G} \bar{H})$$

CO.

933. Num ergo motus corporis determinatur, non scilicet quantum velut in puncto H sed etiam intervallum GH = b definit operari, ut habeatur locus, ubi media directio prelienum et applicata,

$$\operatorname{cof} (\bar{f} - g) = \frac{-\operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{F}}{\operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G}}, \quad \operatorname{cof} (g - h) = \frac{-\operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{H}}{\operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F}}, \quad \operatorname{cof} (h - i) = \frac{-\operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H}}{\operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{G}}$$

$$\sin (\bar{f} - g) = \frac{-\operatorname{cof} \bar{G}}{\operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G}}, \quad \sin (\bar{g} - h) = \frac{-\operatorname{cof} \bar{F}}{\operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F}}, \quad \sin (\bar{h} - i) = \frac{-\operatorname{cof} \bar{G}}{\operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{G}}$$

Hinc iam anguli \bar{g} et \bar{h} ad angulum \bar{F} reduci possunt, ob $\operatorname{tg} \bar{g} = \bar{f} - (\bar{f} - \bar{g})$, unde colligitur

$$\operatorname{tg} \bar{g} = \frac{-\operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} + \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{H}}{\operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} + \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{H}}, \quad \operatorname{tg} \bar{h} = \frac{-\operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} + \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{G}}{\operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{H} + \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{G}}$$

Quodlibet conjungendis vel $\operatorname{cof} \bar{F}$ vel $\operatorname{cof} \bar{G}$ elidatur, obtinetur sequentia formularum:

$$\text{I. } \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} + \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} + \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} = 0$$

$$\text{II. } \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} + \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} + \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} = c$$

$$\text{III. } \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} = -\operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} + \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G}$$

$$\text{IV. } \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} = -\operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{G} + \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H}$$

$$\text{V. } \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} = -\operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{G} + \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{H}$$

$$\text{VI. } \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} = \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} - \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H}$$

$$\text{VII. } \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} = -\operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{G} + \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G}$$

$$\text{VIII. } \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} = -\operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} + \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H}$$

$$\text{IX. } \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} + \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} + \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} = 1; \quad \text{X. } \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H}$$

$$\operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} + \operatorname{cof} \bar{G} \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} + \operatorname{cof} \bar{H} \operatorname{cof} \bar{F} \operatorname{cof} \bar{G} = 1$$

quæcumque aequationes, ad quas motus determinatio perducitur, finitiores reddi possunt.

P R O B L E M A. IV.

Fig. 131. Si corpus cylindricum quod est super piano horizontali movetur iteumque, aequationes exhibentur quibus ad quadrat tempus eius situs et motus gravitatis determinantur.

Manenimus denominationibus in praecedente problemate factis, confitentibus constructi inertiae. Tunc quicquid defertur, si sphaera, cuius punctum verticale Z , et circulus verticalis fixus ZDX , in quo recta centralis ZI , hinc ipsum ID tenetur. Ego autem item, pore r eo pervenerit in L , ac ponatur arcus $ZL = \ell$, et angulus $XZL = \phi$, atque hinc sinus etiam principialium circumferentiarum poli latitudo A , B , C $ZLA = \delta$, $ZLB = \gamma$, $ZLC = \zeta$, qui sunt quantitates constantes, et quibus cum arcu variabiliter $ZL = \ell$, sic definitur arcus $ZK = l$, $ZC = n$, $ZC = \pi - \ell$.

$\cos \beta = \cos^2 \delta \cos^2 \gamma \cos^2 \phi + \cos^2 \beta \cos^2 \gamma + \cos^2 \beta \cos^2 \phi + \cos^2 \beta \cos^2 \gamma \cos^2 \phi + \cos^2 \beta \cos^2 \gamma + \cos^2 \beta \cos^2 \phi$

Quodsi, iam, invenientur iunctae corporis ZDX etiam primum, secundum, tertium, quartum, quinto, sextum, septimum, octimum, nonum, decimum, undecimum, duodecimum, et decimotertium momenta, et quod si M , M_1 , M_2 , M_3 , M_4 , M_5 , M_6 , M_7 , M_8 , M_9 , M_{10} , M_{11} , M_{12} , M_{13} sint respectivae momenta corporis, et M media corporis, et autem f pressio, et scribo in qua se verterat ab I supponitum differ integrale, et quod una est variable, ut superioribus formula loco b scribi debet.

Gyreatur nunc corpus omnes punctum O calante angulari α in linea ABC , positiisque arcibus $OA = x$, $OB = y$, $OC = z$, et primo habeatur $\Pi = \frac{1}{M} (M_1 + M_2 + M_3 + M_4 + M_5 + M_6 + M_7 + M_8 + M_9 + M_{10} + M_{11} + M_{12} + M_{13})$, tum vero has tue aequationes

$$\begin{aligned} adx + (ax - by) y dx &= -\frac{2HgS}{M} dt \frac{d\beta}{\sin \ell} \cos \beta \cos \gamma \cos \phi + \frac{2HgS}{M} dt \\ (\cos \beta \sin \ell \cos \beta - \cos^2 \beta \sin \ell) & \\ bbdy + (ax - cx) x dy &= -\frac{2HgS}{M} dt \frac{d\beta}{\sin \ell} \sin \beta \cos \gamma + \frac{2HgS}{M} dt \\ (\cos \beta \sin \ell \cos \beta - \cos^2 \beta \sin \ell) & \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} adz + (bb - aa) xy dt &= -\frac{2HgS}{M} dt \frac{d\beta}{\sin \ell} \beta \sin \beta \cos \phi + \frac{2HgS}{M} dt \\ (\cos \beta \sin \ell \theta \cos \theta - \cos^2 \beta \sin \ell) & \\ d\beta \sin \ell &= dt (x \cos \beta - z \cos \eta) = \frac{d\beta}{dt} (\cos \beta \sin \ell - \cos^2 \beta \sin \ell \cos \eta) \\ d\beta \sin \ell &= dt (\pi \cos \beta - x \cos \eta) = \frac{d\beta}{dt} (\cos \beta \sin \ell - \cos^2 \beta \sin \ell \cos \eta) \\ d\beta \sin \ell &= dt (\pi \cos \beta - y \cos \eta) = \frac{d\beta}{dt} (\cos \beta \sin \ell - \cos^2 \beta \sin \ell \cos \eta) \end{aligned}$$

Præterea habemus has tres aequationes

$$\begin{aligned} d\lambda f l^2 &= -dt (\gamma \cos m + z \cos n) \\ d\mu f m &= dt (z \cos l - x \cos \eta) = \frac{d\mu}{dt} (\cos \eta \sin \mu - \cos^2 \eta \sin \mu \cos \eta) \\ d\eta f n &= dt (\pi \cos m - y \cos \eta) = \frac{d\eta}{dt} (\cos \eta \sin \mu - \cos^2 \eta \sin \mu \cos \eta) \end{aligned}$$

quarum autem binas tantum sumisse sufficit, ita ut superstant ℓ , m , n , quatuor, ex quibus variabiles totidem x , y , z , Π , r et θ ad hanc et tempus et determinari oporteat. Denique vero positis angulis $XZB = \lambda$,

$$\begin{aligned} d\lambda f l^2 &= -dt (\gamma \cos m + z \cos n) \\ (\lambda - \Phi) &= \frac{\cos \zeta - \cos l \cos \ell}{\sin \ell}, \text{ et } \beta (\lambda - \Phi) = \frac{f l f \zeta}{f l^2}, \text{ unde } (\lambda - \Phi) \\ \cos (\lambda - \Phi) &= \frac{-d\lambda f l \zeta \cos l}{f l^2} = \frac{(d\lambda - d\Phi) (\cos \zeta - \cos l \cos \ell)}{f l^2}, \text{ ideoque} \\ d\varphi &= -dt (y \cos m + z \cos n) + \frac{d\lambda f l \zeta \cos l \cos \ell}{f l^2} \end{aligned}$$

Hincque etiam ad datum tempus angularis φ definitor: ex quibus rebus motus corporis perfecte cognoscitur.

C O R O L L .

$$\begin{aligned} d\mu f l^2 &= -dt (y \cos m + z \cos n) + d\eta \cos \eta \sin \mu \cos \zeta \cos \ell \\ d\eta f n &= -dt (y \cos m + z \cos n) + \frac{d\eta \cos \eta \sin \mu \cos \zeta \cos \ell}{\sin \ell}, \text{ hincq;} \\ d\varphi &= -dt (\gamma \cos m + z \cos n) + d\eta \cos \eta \sin \mu \cos \zeta \cos \ell \\ &+ \frac{d\mu \cos \mu \sin \ell \cos \beta \sin \ell}{\sin \ell}. \end{aligned}$$

Similes autem expressiones pro $d\varphi / f l^2$ et $d\varphi / f n^2$ reperiuntur. quae in unam summa collectae, ob $f l^2 + f m^2 + f n^2 = 2$, dabunt $d\varphi = -dt (x \cos l + y \cos m + z \cos n)$ per $n^o 1$ et IX. §. 9. 4 applicationem.

C O R O L L . 2.

937. Ex aequationibus pro $d\beta / f l$, $d\mu / f m$, $d\eta / f n$ inventis oportet

$\frac{d\beta}{dt} i \cos^2 \theta + dm f m \cos^2 \theta + d\beta f \theta$
ac valiorius per $d\ell$ substitutus, impetrabitur,
 $d\ell = -dt (\alpha f \beta \ell + \gamma f g \beta \eta + z f h \beta \theta)$
ope reductionum supra tradicarum.

COROLL. 3.

938. Ex tribus autem prioribus aequationibus deducantur ob
 $xdl f i + ydm f m + zd\beta f n = 0$, hanc aequationem

$$axdx + bydy + czdz = -\frac{-2\pi f g}{M} dt f (\alpha f \beta \ell + \gamma f g \beta \eta + z f h \beta \theta)$$

$$= \frac{\alpha f g}{M} d\ell f \ell = -2f d\ell \cos \ell (\ell + \frac{f dd. cof \ell}{g dz}),$$

cuius ergo integrata est

$$axx + byy + czz = C - 4fg \cos \ell - \frac{ff d\ell \cdot f \ell^2}{dz}.$$

SCHOLION.

939. Si in sphaera nostra dicatur circulus maximum horizontalis YMX , in eo perpetuo axis cylindri longitudinalis reperiatur, necesse est. Peringat ejus terminus anterior in M , et quia tam ML quam ML sunt quadrantes, erunt anguli MTL et MLZ recti, ideoque angulus ZML $= \ell$ et arcus $XML = \text{angulo } XZM = 90^\circ + \ell$. Tum vero quia punctum M alter nisi in circulo XY moveri nequit, polus gyrationis O necessario in quadrante ZML sit necesse est. Hinc si arcus OM prout natura $= \omega$, ob celeritatem angulariem $= \alpha$ in punctum A tendenter, punctum M tempuscule $d\ell$ regreditur verius X per arculum $= id\beta f n$ et per arcum $OL = \cos \alpha \cos^2 \theta + \cos \ell \cos m + \cos \gamma \cos n$, ideoque que $\alpha \beta \omega = \alpha \cos \ell + \gamma \cos m + z \cos n$, ita ut sit $-d\phi = dt (\alpha \cos \ell +$

Fig. 122. $y \cos m + z \cos n)$ ut in coroll. 1. invenimus. Deinde cum in triangulo OLZ sit $ZO = 90^\circ - \omega$, $ZL = \ell$ et $OZL = 90^\circ - \ell$ erit arcus $cof OL$

$$= \beta \omega \cos^2 \ell, \quad f. O LZ = \frac{\cos \omega}{f. OL} \text{ et } cof . O LZ = \frac{f \omega \sin \ell}{f. OL} \text{ ob } cof . O LZ =$$

$\frac{f \ell}{f. OL}$. Quare si tempuscule d punctum L circa O gyretur in I , erit

$$LI = \sin \beta OL, \text{ et } \text{angulus } OLI \text{ rectus; hinc ducte circulo } I\lambda \text{ ad } ZI$$

perpendiculari fieri $L\lambda = LI \cos LIZ = LI/f. O LZ = \sin \omega \cos \omega$, at est $L\lambda = -d\ell$ ideoque $d\ell = -\sin \omega \cos \omega$. Quae formula comparata cum ea, quam §. 937. aveniuimus, dat

$\omega \cos$

at est $xx + yy + zz = gg = (\alpha \cos \ell + \gamma \cos m + z \cos n)^2 + (\alpha \beta \omega + \gamma \beta \omega + z \beta \omega)^2$
 $+ y \beta g \beta \eta + z \beta h \beta \theta)^2$ quae aequalitas per aequationem $xdl f i + zd\beta f n$ et $zdn f n = 0$ confirmatur. Verum ac multitudine litterarum in manu, evolvanus casum, quo axis cylindri longitudinalis finalis est axis principialis.

PROBLEMA. II.

940. Si corporis cylindrici axis longitudinalis per ejus centrum in circuus ductus finali fuerit axis principialis, idque super piano horizontali uicinque inveniatur, definire ejus motum.

SOLUTIO.

Cum puncta A et M in unum incidant, bini reliqui poli principales B et C in circulo verticali ZL existent, eritque propterea: $LA = \ell = 90^\circ$; $LB = \gamma$; $LC = \theta = 90^\circ - \gamma$; $ZLA = f = 90^\circ$; $ZLB = g = 180^\circ$; $ZLC = \delta = 0$; hincque $ZA = l = 90^\circ$; $ZB = m = \gamma + \theta$ et $ZC = n = \ell - \theta = \gamma + \ell - 90^\circ$. Quibus valoribus substitutis, habebit una illas aequationes:

$$\frac{H}{M} = 1 + \frac{fd d. cof \ell}{g dz}$$

$$adx + (aa - bb) yzdt = -\frac{-2\pi f g}{M} dt f (\gamma + \ell)$$

$$byy + (aa - cc) xzdt = -\frac{-2\pi f g}{M} dt f (\gamma + \ell)$$

$$czz + (bb - aa) yzdt = \frac{-2\pi f g}{M} dt f (\gamma + \ell)$$

$$x\beta(\gamma + \ell) - z\cos(\gamma + \ell) = 0$$

$$-x\sin(\gamma + \ell) = \frac{d\ell}{dt} f (\gamma + \ell) \text{ seu } \frac{d\ell}{dt} = -x\sin(\gamma + \ell)$$

et $d\phi = -dt (y \cos(\gamma + \ell) + z \sin(\gamma + \ell))$.

Ponatur $y = u \cos(\gamma + \ell)$ et $z = u \sin(\gamma + \ell)$, ac propter scribatur $\frac{d\ell}{dt} =$

$$\frac{d\ell}{dt}, \text{ seu } x = \frac{-d\ell}{dt},$$

quo facto nostrae aequationes erunt

$$1. \quad \frac{H}{M} = 1 + \frac{fd d. cof \ell}{g dz}$$

$$II. \quad -addd\ell + \frac{1}{2}(cc - bb) uudt^2 \beta^2 (\gamma + \ell) + \frac{2\pi}{M} f g dt^2 f \ell = 0$$

$$\text{III. } \frac{du}{dt} \operatorname{cog}(y + \varrho) - (ay + bb - cc) \frac{du}{dt} \operatorname{cog}(y + \varrho) = \frac{-1\pi}{M}$$

$$\operatorname{cog} f(y + \varrho)$$

$$\text{IV. } \frac{du}{dt} \operatorname{cog}(y + \varrho) + (aa - bb + cc) \frac{du}{dt} \operatorname{cog}(y + \varrho) = \frac{2\pi}{M}$$

$$\operatorname{cog} f(y + \varrho)$$

Ex terria et quarta eliminando x nanciscimus,

$$\frac{du}{dt} \operatorname{cog}(y + \varrho)^2 + \frac{du}{dt} \operatorname{cog}(y + \varrho)^2 - 2(bb - cc) \frac{du}{dt} \operatorname{cog}(y + \varrho)$$

cuius integrale est

$$u = \frac{1}{bb + cc + (bb - cc) \operatorname{cog}(2y + 2\varrho)}$$

qui valor in II substitutus praebet

$$\begin{aligned} & -2ad\varrho + \frac{CC(cc - bb) dt^2 f_2(y + \varrho)}{(bb + cc + (bb - cc) \operatorname{cog}_2(y + \varrho))^2} + dt^2 \beta \varrho (4b \\ & + \frac{2ff ad \operatorname{cog} \varrho}{dt^2}) = 0 \end{aligned}$$

quae aequatio per $d\varrho$ multiplicata et integrata dat,

$$\begin{aligned} & -ad\varrho^2 - \frac{1}{2} \frac{CC dt^2}{C dt^2} \operatorname{cog}_2(y + \varrho) - 4f\varrho dt^2 \operatorname{cog} \varrho - \\ & ff d\varrho^2 - bb + cc + (bb - cc) \operatorname{cog}_2(y + \varrho) = 0 \end{aligned}$$

$$\text{scilicet } \frac{1}{2} CC (aa + ff \operatorname{cog} \varrho) = dt^2 (D - 4f\varrho \operatorname{cog} \varrho - bb + cc + (bb - cc) \operatorname{cog}_2(y + \varrho))$$

unde fit

$$dt = \frac{d\varrho f((aa + ff \operatorname{cog} \varrho)(bb + cc + (bb - cc) \operatorname{cog}_2(y + \varrho)))}{(D - 4f\varrho \operatorname{cog} \varrho)(bb + cc + (bb - cc) \operatorname{cog}_2(y + \varrho)) - \frac{1}{2} CC}.$$

Nunc dico tempore t per ϱ , pariter ac u , inde colligimus preditionem
per proposito intervallum s ex hac aequatione

$$\frac{2\pi}{M} grad = (cc - bb) du \operatorname{cog}(y + \varrho) \operatorname{cog}(y + \varrho) + aad\varrho + (cc - bb)$$

$$ud\varrho \operatorname{cog} 2(y + \varrho).$$

Tunc ero obtinemus $x = \frac{-1\pi}{M} \frac{d\varrho}{dt}$; $y = u \operatorname{cog}(y + \varrho)$, et $z = u f(y + \varrho)$
et hincque $\varphi = -\int u dt$.

C O R O L L. I.

941. Si initio recta LL fuerit verticallis seu $\varrho = 0$, et corpus circa

axis gyvari cooperit celeritate angulari s in sensum ΔB , ut fuerit O in L ,
ideoque $\omega = 90^\circ$, $\epsilon = y$ et $\nu = 90^\circ - y$: initio erat $x = \frac{-d\varrho}{dt}$

$= 0$; $y = s \operatorname{cog} \varrho$ et $z = t f(y)$. Hinc sunt constantes $C = s (bb + cc + (bb - cc) \operatorname{cog} 2\varrho)$; unde

$(bb - cc) \operatorname{cog} 2\varrho$ et $D = 4f\varrho + \frac{1}{2} \epsilon \operatorname{cog}(bb + cc + (bb - cc) \operatorname{cog} 2\varrho)$; unde

colligiuntur $u = \frac{s (bb + cc + (bb - cc) \operatorname{cog}_2(y + \varrho))}{bb + cc + (bb - cc) \operatorname{cog}_2(y + \varrho)}$ atque $\frac{d\varrho^2 (aa + ff \operatorname{cog} \varrho)}{dt^2}$

$$\begin{aligned} & = 4f\varrho (1 - \operatorname{cog} \varrho) + \frac{\frac{1}{2} \epsilon \operatorname{cog}(bb - cc) (bb + cc + (bb - cc) \operatorname{cog}_2(y + \varrho)) (cc \operatorname{cog}_2(y + \varrho) - \operatorname{cog}_2(u))}{bb + cc + (bb - cc) \operatorname{cog}_2(y + \varrho)} \\ & C O R O L L. 3. \end{aligned}$$

943. Si efficit $bb = cc$, fieret $dt = d\varrho f - \frac{aa + ff \operatorname{cog} \varrho^2}{4f\varrho^2 - \operatorname{cog} \varrho^2}$, et recta

II. perpetuo maneret verticalis: corpusque circuia in eam uniformiter gravari pergeret: cum enim determinatus esset $f(t - \operatorname{cog} \varrho) = f \frac{1}{2} \varrho^2$ nonnulli tempore clauso insilio arcus ϱ finitus evadet: quod item event, si fuerit vel $\varrho = 0$, vel $\theta = 0$, hoc est si recta LL fuerit axis principialis.

S C H O L I O N.

944. Nisi axis longitudinalis simul sit axis principialis corporis,
ob multitudinem literarum vix patet, quonodo formulae

ruit generatice evoluuntur, queant, quod tamen, inferius suscipiens,
 rupi si huiusmodi corporum cylindricorum centrum impingit, quasi infinitae
 partus conficerentur, ad quod necesse est, ut in recta centrali LF (fig.
 18) centrum inertiae I infra centrum circuli C additum, copiusque infinite
 partum de statu quietis detubetur, oscillationes vel vacillaciones minimaes
 orientur, quarum unum inde tem ex formulis nostris $\frac{1}{2} \cdot \text{radius}^2 \cdot \text{determinatae}$ li-
 cebit. Hic non opus est, ut certum corpus sit cylindricum, sed sufficit, si res
 termini circa M et N sint cylindrici, quibus super radices horizontalium
 firmis P et Q sufficiet, quin etiam sufficiat, si tantum figura conute
 cum uniusque termini figura, fuerit cylindrica, corporis spous tan-
 tum admittimus infinite parves. Deinde, inter intersecionem P et Q an-
 nexum esse potest corpus pendulum quodcumque FMH, ut oritur pen-
 dulum non circa axem fixum lineare, sed circa terminos cylindricos
 planis horizontalibus incumbentes mobile, cuius motum oscillatorum
 definiti oportet. In tali ergo pendulo, uno atque eis centrum in
 erine I, per quod ducatur recta, in ali generico cylindri MN para-
 lela, quae est axis longitudinis jugiter numeris horizontalis. Dic-
 tur porro ex I ad MN recta perpendicularis GI, quae si sinecit, veri-
 calis, corpus in quiete variabili: ac si jugum hunc GI ponamus =
 in superioribus formula litterarum s, negare autem debemus. Tunc
 pro figura cylindrica terminorum sit radius basalis = e , qui autem, ut
 vidimus, prorius non nisi computemus, iugulari, ita perinde si si-
 termini sint craffores five gradus. Quod si recta $IG = f$ minor sis
 erit, quam $GF = e$, tamenque corpus supra sustentaculum P et Q velletur
 motus prodit similis ei, quo etiam agnati solent. Quiquid autem si
 centrum inertiae I, perpetuo in eadu recta vertice inanebit, unde to-
 ta investigatio ad motum gyrationum definitum predictur, in qua

P R O B L E M A. 15.

945. Si corpus, quod habet cylindricis super planis horizontalibus iacentibus, infiniti parum de situ quietus defurbetur, eique forte simul motus infinitus parvus imprimitur, determinare motum vacillorium, quo agitabitur.

SOLUTION.

gati.
situ
cele-
ritat

ritus angularis \mathbf{g} : unde quantitates $x = \mathbf{g} \cos \alpha$, $y = \mathbf{g} \cos \beta$, $z = \mathbf{g} \sin \gamma$, ut evanescentes traxisti debent. Quemodocunque $\mathbf{g} \cos \alpha$, $\mathbf{g} \cos \beta$, $\mathbf{g} \sin \gamma$ principates in A, IB, IC respectu rectae contrariae GL ut axis longitudinalis m fuerint dispositi : quorum situs cum arcibus LA = ζ , LB = η , LC = θ , tum angulis ZLA = f , ZLB = g , ZLC = h definitur, primo habebimus $\mathbf{g}^2 = \mathbf{g}^2 + \mathbf{g}^2 \cos^2 \theta$, $\mathbf{g}^2 \cos^2 \eta = 1$, deinde producta xy , xz et yz omittuntur poterunt ; unde nec $\cos f = \cos \zeta$, nec $m = \cos \eta = \cos \theta$: et $\cos \eta = \cos \theta$ est, unde ex prob. n° 3. ob $\frac{\Pi}{M} = 1 - \frac{\text{fdd} \cos \theta}{2 \cdot d \cdot z}$ equationes solutionem continentur ex prob. n° 3. ob $\frac{\Pi}{M} = 1 - \frac{\text{fdd} \cos \theta}{2 \cdot d \cdot z}$

$$\begin{aligned} \text{I. } abix &= -2f g s \sin \beta \left(f^2 + g^2 \right) + 2g s \sin \alpha \cos f \sin \beta \\ \text{II. } bbxy &= 2f g s \sin \beta \sin f \gamma + 2g s \sin \alpha \cos f \cos g f \gamma \\ \text{III. } cccz &= 2g^2 s \sin \beta \left(f^2 + g^2 \right) + 2f g s \sin \alpha \cos f \sin \beta \end{aligned}$$

$$\text{II. } bbdy = 2f^g g dt f g f \gamma + 2g^s s dt \cos g f \gamma$$

$$\text{III. } ccdz = 2f^g g dt f \gamma \theta + 2g^s s dt \cos g f \gamma$$

Ex §. 938. haec integralis est derivata.

$$aaxx + bbyy + cczz = C - \frac{ffgg}{dt^2} - \frac{ffgsds}{dt^2}$$

$\equiv 1 - \frac{1}{2} \delta^2$, quia hic infinite parvum δ^2

AL

卷之三

$$V. z \cos \zeta - x \cos \theta = - \frac{v_5}{dt} \cos \theta \cdot \sqrt{1 - v^2}$$

$$VI. x \cos \eta - y \cos \zeta = -\frac{d}{\beta} \cosh \beta \int f(t) dt$$

§. §. 936. et 937.

$$d\phi = -\frac{dx}{dt} \left(x \cos^2 t + y \sin^2 t + z \right) / \left(x^2 + y^2 + z^2 \right)$$

one fit IV. $x + V. y + VI. z = 0$, erit

ex n^o. I. H. III. in fabiduum vocando formulas r

$$aax \cos^2 \theta + bby \cos^2 \theta + ccz \cos^2 \theta = 1.$$

intervallo, determinando

$\alpha \cos f \sin \zeta + \beta \cos f \sin \zeta$ et $\gamma = 0$ conseq[ue]nter.

卷之三

$$\begin{aligned}x &= u \sin \beta \zeta + v \cos \zeta; \quad y = u \sin \theta \sin \zeta + v \cos \theta; \quad z = u \\&\quad \sin \beta \sin \theta + v \cos \beta \text{ hincque} \\A &= u (\alpha \sin \beta \zeta \cos \theta + bb \sin \theta \sin \zeta + cc \sin \beta \cos \theta) \\&\quad + v (\alpha \cos \beta \zeta + bb \cos \theta + cc \sin \theta),\end{aligned}$$

Ponamus ad abbreviandum
 $bb \cos^2 \zeta \cos^2 \theta - cc \cos^2 \theta \cos^2 \theta = A$
 $\alpha \cos^2 \zeta \sin^2 \theta - \alpha \cos^2 \theta \sin^2 \theta = B$
 $cc \cos^2 \zeta \sin^2 \theta - cc \cos^2 \theta \sin^2 \theta = C$
 $aa \cos^2 \zeta + cc \cos^2 \theta = D$: $\alpha \sin \beta \sin \zeta \cos \theta = E$
 $bb \cos \beta \sin \theta + cc \sin \beta \cos \theta = F$

et habebimus

$$v = \frac{A - Ef}{D}$$

$$x = \frac{A \cos \zeta + Bu}{D}; \quad y = \frac{A \cos \theta + Du}{D}; \quad z = \frac{A \cos \theta + Cu}{D}$$

qui valentes, in aequatione integrali vim vivam completere substituti, ob:

$$\frac{d\theta}{dt} = -u \text{ dabunt:}$$

$$A/\mathfrak{D}^2 + \alpha u^2 \sin^2 \theta + B^2 \sin^2 \theta + C^2 \sin^2 \theta = C - Ef \sin \theta - F \cos \theta$$

quae aequatio ob $\mathfrak{D} \alpha \cos \zeta + Bbb \cos^2 \theta + Ccc \cos^2 \theta = 0$ abit in hac

$$\mathfrak{D} \alpha \cos \zeta + Bbb \cos^2 \theta + Ccc \cos^2 \theta = C - Ef \sin \theta - F \cos \theta$$

ut si loco $CDD - ADD$ ponatur BBD , sit

$$u = \frac{\mathfrak{D}}{r} (B - Ef \sin \theta)$$

Sicutnam porro $A^2 u^2 + B^2 u^2 + C^2 u^2 = BBD^2$, et resilo

termino parvo $\mathfrak{D} \alpha \cos \zeta$ habebimus

$$u = \frac{r (B - Ef \sin \theta)}{\mathfrak{D}} \text{ et } du = \frac{-Ef d\theta}{\mathfrak{D}}$$

$$\begin{aligned}\text{unde contingens } r &= \mathfrak{D} \alpha \sin \theta + \frac{\mathfrak{D}}{r^2 f^2} \alpha r \cos \theta \frac{dr^2 f^2}{r^2}, \text{ sed} \\r &= \frac{r^2 B}{r^2 f^2} \alpha \frac{(1 + \delta) r^2 f^2}{\mathfrak{D}}, \text{ et } u = \frac{r^2 B}{\mathfrak{D}} \alpha \frac{(1 + \delta) r^2 f^2}{\mathfrak{D}}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{tunc vero } v &= \frac{A}{\mathfrak{D}} - \frac{\mathfrak{D} r^2 B}{\mathfrak{D} \mathfrak{D}} \alpha \frac{(1 + \delta) r^2 f^2}{\mathfrak{D}}; \text{ hincque} \\&\quad \varphi = \mathfrak{D} - \frac{Ar}{\mathfrak{D}} - \frac{\mathfrak{D} r^2 B}{\mathfrak{D} \mathfrak{D} r^2 f^2} \alpha \frac{(1 + \delta) r^2 f^2}{\mathfrak{D}} = \mathfrak{D} - \frac{Af}{\mathfrak{D}} - \frac{\mathfrak{D}^2}{\mathfrak{D}^2 r^2 f^2} \alpha \frac{(1 + \delta) r^2 f^2}{\mathfrak{D}}.\end{aligned}$$

Deinde reperiemus:

$$s = \frac{-r B f}{\mathfrak{D} \mathfrak{D} r^2 f^2} (aa bb \sin \theta \cos \theta - \alpha aa cc \sin \theta \cos \theta + bb \cos \theta \sin \theta) \cos \frac{(1 + \delta) r^2 f^2}{\mathfrak{D}}$$

Denique vero erit

$$ss = xx + yy + zz = \frac{AA - A \mathfrak{D} u + (\mathfrak{D} A + \mathfrak{D} \mathfrak{D} + CC) u}{\mathfrak{D} \mathfrak{D}}$$

fique omnia ad datum tempus sunt definita. Ceterum hic notabiliter, esse $\mathfrak{D} A + \mathfrak{D} \mathfrak{D} + CC = \mathfrak{D} \mathfrak{D} + ss$, ita ut sit $ss = m + uu$.

C O R O L L . I.

$$946. \text{ Quoniam sit } \epsilon = \frac{r^2 B}{r^2 f^2} \cos \frac{(1 + \delta) r^2 f^2}{\mathfrak{D}}, \text{ patet arcum } ZL = \epsilon$$

item declinationem rectae LZ in situ verticali ad sumitudinem penduli variata, esse $\mathfrak{D} A + \mathfrak{D} \mathfrak{D} + CC = \mathfrak{D} \mathfrak{D} + ss$, ita ut sit $ss = m + uu$.
 tari, hujusque linea LZ oscillationes illochronas fore oscillationibus penduli, cuius longitudo est $= \frac{ss}{f}$, quae longitudo est $= \frac{m + uu}{f}$.

C O R O L L . II.

947. Deinde cum sit $\phi = \mathfrak{D} - \frac{At}{\mathfrak{D}} - \frac{\mathfrak{D}^2}{\mathfrak{D}}$, punctum L in motu me-

dio revolvitur circa verticem Z celeritate angulari $= \frac{A}{\mathfrak{D}}$; verum locus medius corrigi debet particula $\frac{ss}{\mathfrak{D}}$. Sin autem sit confusa A = 0, aequaliter DZL parumper mutatur, nisi sit $\mathfrak{D} = 0$.

C O R O L L . III.

948. Si ergo revolutiones corporis circa axem verticalem excludantur, ut sit A = 0, ergo initio iacet $\phi = 0$; si et

442 CAPUT XIX. DE MOTU CORPORUM

$D = \frac{3r}{\Omega}; r = \frac{r^B}{r^2 f g} \text{ et } \theta = \frac{(R\Omega + 3\dot{\theta})B}{D D \dot{\theta} \dot{\theta}} (f g)^{\frac{2}{3}}$
 Ergo $r^B = \frac{r^2 f g}{\dot{\theta} \dot{\theta}} = \frac{r^2 f g}{\theta \dot{\theta}^2 r (D D + 3\dot{\theta} \dot{\theta})}$, id estque

$$tang \frac{\dot{\theta} \dot{\theta}^2 r f g}{\dot{\theta}^2} = \frac{r^2 f g (D D + 3\dot{\theta} \dot{\theta})}{\dot{\theta}^2}, \text{ unde et constans } B \text{ iniusteferit.}$$

Sia autem fuerit $\dot{\theta} = 0$; prodiit $r^B = r^2 f g$, et $\dot{\theta} = 0$.

EXEMPLUM.

949. Ponamus rectam IM , quea per centrum inertiae I axis geometrico cylindri (MN fig. 124), parallela ducatur, sicut illa corpori axem principalem, et habebamus ut $\theta = 90^\circ$, $f = 90^\circ$, $g = 90^\circ$, $\dot{\theta} = 0$, $\ddot{\theta} = 0$, atque $\theta = 90^\circ - \pi$. Hinc autem colligamus: $D = 0$, $C = 0$, $\dot{D} = 0$, $\dot{C} = 0$, ergo $a^2 = b^2 \dot{\theta}^2 + c^2 \dot{\theta}^2$; $D = 0$, $C = 0$, $\dot{D} = 0$, $\dot{C} = 0$, ergo $a^2 = b^2 \dot{\theta}^2$: unde longitudine penduli simplicis isochroni sit $= \frac{a^2}{f g}$. Tum vero axis I horizontalis manebit jumpositus. Ac si invenimus $\dot{\theta} = 0$, et $r^B = \frac{a^2}{f g}$: ex quibus reliqua quantitates variables colliguntur,

$$\begin{aligned} \dot{r} &= r \ cos \frac{r^2 f g}{\dot{\theta}^2}; u = r^2 f g \ sin \frac{r^2 f g}{\dot{\theta}^2}, v = 0; \text{ ob } A = 0 \\ \text{et } x &= u = \frac{r^2 f g}{\dot{\theta}^2} \dot{\theta}; y = 0 \text{ et } z = 0, \text{ atque } \ddot{x} = 0. \end{aligned}$$

Fig. 124. Reversa autem ad junctio motu progressivo centrum inertiae I in recta verticali alterna ascendat ac descendat, cylindro superiore MN hunc motum sequente, dum super planis P et Q liberrime incidere potest, neque a fictione impediti assimilatur.

SCHEM.

950. Quia magnitudo cylindri MN in computum non ingreditur, sedum soluto valebit, si eius crassitas evanescat, corpusque annexum ab axe lineariter efficietur. Ex quo hic motus convenire debere videtur cum motu oscillatorio supra definito, quod tamen longe alterius veit; quoniam pro motu oscillatorio vera longitudine penduli implicitis isochroni prodit $= f + \frac{a^2}{\dot{\theta}^2} = \frac{a^2 + f^2}{\dot{\theta}^2}$, cum hic tantum sit $= \frac{a^2}{f g}$.

Culte

CYLINDRICORUM SUPER PLANO SEC.

443

Caro huius discriniatis in eo est sita, quod figura in doct. una oscillatio non axem MN fixum affligit, dum hic libertate mobilis statuta est. Hinc patet, ob libertatem axis, effi piano horizontali in omnibus, oscillationes multo prontiores fieri quam si axis in eodem loco firmaretur. Interemur. Neque hoc est in Theoria omnino est conformatum, si enim (fig. 125) circulus $MTTN$ planum semper in eodem puncto T tangere debet, praeter precisionem Π vis quemadmodum horizontalis, in calculo non induci debet, quae si ponatur $= 0$ secundum III usq., ut puto. Cum T maneat constans, ob $TP = f g$ esse oportet $\frac{f^2 g^2}{d \dot{\theta}^2} = \frac{-2 \dot{\theta} \ddot{\theta}}{M}$. Ex hac autem vi quoque nascitur momentum respectu axium principalium, qua propetea motus gyrorius afficitur, ut talis prodeat, qualem iuxta in motus oscillatoriorum investigatione determinavimus. Ceterum hic probe noiseste juvabit, si axiculi penduli planis horizontalibus, polidiskinis incunabunt, motum oscillatoriorum plurimum discere posse, ab eo, qui oritur, si finiter detinatur, et multo quam den proximorem esse futurum. Minima autem frictio hoc discrinens possit, atnonque ad oscillationem legem reducere videbit. Huic autem problematis solutio nos ad solutionem problematis generalis nro. 13, manuducet.

PROBLEMA. 116.
 951. Si corpus cylindricum quodcumque super piano horizontali moveatur utcumque, aequationes supera inventas, quibus eius tactus definiuntur, resolvere atque ad integrationem producere.

SOLUTIO.

Menant hic omnia, ut supra in problemate 113. sunt constituta, atque in recta centrali $LIGF$ sumamus ut abi centrum inertiae I a puncto F magis removim, quam centrum sectionis cylindri G , ponendo inter Vallum $GI = f$. Ex aequationibus igitur differentialibus ibi exhibiti, si iam unam aequationem integralem curvam, quae est:

$$axx + bxy + czz = C - \frac{fg}{\dot{\theta}^2} \cos \theta - \frac{ffg^2}{d \dot{\theta}^2}.$$

Præterea vero termine priores aequationes cre terrarum posteriorum in postremis tertiorum applicatarum aequaliter in his formulis

Kkk 3

I. adit

444. CAPUT XIX. DE MOTU CORPORUM

CYLINDRICORUM SUPER PLANO &c. 445

$$\text{I. } \dot{a} \cos \theta + (\alpha - b\dot{\theta}) \sin \theta = \frac{-2\pi f g}{M} \cdot \dot{a} \ell \int f \ell^2 \beta \ell \dot{\theta} + \frac{2\pi f s}{M} \cdot \frac{d \ell d \ell \dot{\theta}}{d \ell}$$

$$\text{II. } \dot{b} \sin \theta + (\alpha - \dot{a}\ell) \cos \theta = \frac{-2\pi f g}{M} \cdot \dot{a} \ell \int f \ell^2 \beta \ell \dot{\theta} - \frac{2\pi f s}{M} \cdot \frac{d \ell d \ell \dot{\theta}}{d \ell}$$

$$\text{III. } \dot{a} \ell \cos \theta + (b\dot{\theta} - \alpha) \sin \theta = \frac{-2\pi f g}{M} \cdot \dot{a} \ell \int f \ell^2 \beta \ell \dot{\theta} - \frac{2\pi f s}{M} \cdot \frac{d \ell d \ell \dot{\theta}}{d \ell}$$

Hinc iam colligetur formula I. $\cos \theta + \Pi. \cos \theta + \text{III. } \cos \theta = 0$, et. quia $d \ell / d t$ involventes se delinquent: tum vero etiam per relationes §. 934 traditas repetitur

$$f \ell \beta \ell \cos \theta + f \ell m \cos \theta + d \ell \sin \theta \cos \theta = 0$$

ita ut quoque penultimi tollantur. Quocirca pervenimus ad hanc

equationem.

$$\dot{a} \ell \cos \theta + b \dot{\theta} \sin \theta + a \ell \cos \theta \dot{a} \ell + b \dot{\theta} \cos \theta \dot{a} \ell = 0$$

et ex terminis posterioribus, eff.

$$\dot{a} \ell \cos \theta - b \dot{\theta} \sin \theta = \frac{d \ell \dot{a} \ell}{dt}; \dot{a} \ell \cos \theta - \dot{a} \ell \cos \theta = \frac{d \ell \dot{a} \ell}{dt}; \dot{a} \ell \cos \theta - \dot{a} \ell \cos \theta = \frac{d \ell \dot{a} \ell}{dt}$$

$$\text{quibus valoribus substitutis oblinquimus}$$

$$\dot{a} \ell \cos \theta + b \dot{\theta} \sin \theta + \dot{a} \ell \cos \theta - \dot{a} \ell \cos \theta = 0$$

cujus integratio est

$$\dot{a} \ell \cos \theta + b \dot{\theta} \sin \theta + \dot{a} \ell \cos \theta = D.$$

Deinde loco \dot{x} paretz introducamus novas variables hinc definitas

$$x \cos \theta + y \sin \theta + z \cos \theta = p$$

$$x \cos \theta + y \sin \theta + z \cos \theta + b \dot{\theta} = q$$

$$\frac{d}{dt} (x \cos \theta + y \sin \theta + z \cos \theta + b \dot{\theta}) = r,$$

ex quo $r = -\dot{a} \ell$; porro ob $x \cos \theta + y \sin \theta + z \cos \theta = p$

$$x \cos \theta + y \sin \theta + z \cos \theta = -\dot{a} \ell + q$$

ponamus

$$p = u \cos \theta \text{ et } q = u \sin \theta \text{ erique } d\theta = -udt \text{ et } dq = -rdt$$

at ex illis aequationibus affirmatis eliciimus

$$x = r \beta \ell \int \ell^2 + u \cos \theta; y = r \beta \ell \int \ell^2 + u \cos \theta; z = r \beta \ell \int \ell^2 + u \cos \theta$$

hincque $x \dot{x} + y \dot{y} + z \dot{z} = rr + uu = ss$.

Nunc aequatio integralis modo ante inventa praebet

$$D = r$$

Quodsi ad abbreviadum ponantur constantes:

$$\alpha \cos \theta \beta \ell^2 + M \cos \theta \dot{a} \ell + \alpha \cos \theta \dot{\theta}^2 = X$$

$$\alpha \cos \theta \beta \ell^2 + b \dot{\theta} \cos \theta \dot{a} \ell + \alpha \cos \theta \dot{\theta}^2 = S$$

$$\alpha \beta \ell \cos \theta \dot{a} \ell + b \dot{\theta} \cos \theta \dot{a} \ell + \alpha \beta \ell \cos \theta \dot{\theta}^2 = D$$

$$\alpha \beta \ell \cos \theta \dot{a} \ell + b \dot{\theta} \cos \theta \dot{a} \ell + \alpha \beta \ell \cos \theta \dot{\theta}^2 + \alpha \beta \ell \cos \theta \dot{\theta}^2 = G$$

$$\alpha \beta \ell \cos \theta \dot{a} \ell + b \dot{\theta} \cos \theta \dot{a} \ell + \alpha \beta \ell \cos \theta \dot{\theta}^2 = S$$

ad aliae aequationes integrales regula

$$D = L (\alpha \cos \theta + C \sin \theta) + M (\alpha \cos \theta + x \sin (\alpha \cos \theta + C \sin \theta))$$

$$C = \frac{1}{2} \beta \ell (\alpha \cos \theta + b \dot{\theta})^2 + \frac{1}{2} \alpha \beta \ell \cos \theta \dot{\theta}^2 + x \sin (\alpha \cos \theta + C \sin \theta)$$

$$+ \frac{1}{2} \alpha \beta \ell \cos \theta \dot{\theta}^2 + \frac{1}{2} \alpha \beta \ell \cos \theta \dot{\theta}^2 = S$$

Ex quibus concluditur

$$D = DD - (D \cos \theta + 2S \sin \theta)(C - \alpha \beta \ell \cos \theta)$$

$$= (D \cos \theta + C \sin \theta)^2 - (2 \cos \theta + 2S \sin \theta)(C - \alpha \beta \ell \cos \theta)$$

$$= D - r (D \cos \theta + C \sin \theta).$$

Hinc pro tempore applicandum $\dot{\theta} = \int \frac{d\theta}{dt}$, et cum sit $u =$
 $\dot{a} \ell \cos \theta + b \dot{\theta} \sin \theta = r$, cum autem ad quodvis tempus t arcum θ quam angulum ϕ determinaverimus, totus mons erit perfecte cognitus.

C O R O L L A R Y.

352. Quantitates ergo X , S , et G necessario sunt positivas, et B ad X et S ad X et G in rectione, ut sit

$$XG - SG = ab \beta \ell \int \ell^2 \beta \ell \dot{\theta}^2 + a \alpha \beta \ell \int \ell^2 \beta \ell \dot{\theta}^2 + b \alpha \beta \ell \int \ell^2 \beta \ell \dot{\theta}^2$$

unde poterit formam $A \cos \theta^2 + 2B \beta \ell \cos \theta + C \beta \ell \cos \theta$ in duos factores simplices resolvi non posse.

K K K 3

C O .

C O R O L L A .

953. Ex hac solutione generali collocis in praecedente problemate evolutus facile ducatur, sumendo f negative, et arcum ϱ infinite parvum, unde fit

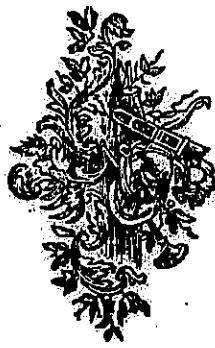
$$rr = \frac{DD - 2\theta - 2\bar{\theta}}{2\theta - DD} = \frac{Cof f + 4Mfgcose\theta}{2f - DD}.$$

Repetitur autem, valoribus evolutis

$$\begin{aligned} 2\bar{\theta} - DD &= ab^2 \cos^2 \theta^2 + ace \cos^2 \theta^2 f^2 e^2 + bce \cos^2 \theta^2 M^2 \\ \text{unde longitudo penduli simplicis illochroa simplicius quam supra in ex-} \\ \text{hibetur, ut sit} &= \frac{ab^2 \cos^2 \theta^2 + ace \cos^2 \theta^2 f^2 e^2 + bce \cos^2 \theta^2 M^2}{(ace \cos^2 \theta^2 + bce \cos^2 \theta^2 f^2 e^2)} \end{aligned}$$

S C H O L I O N.

954. His de motu corporum cylindricorum, super piano horizontali expeditis, institeram paqua de motu super piano inclinato adjungere: verum si motus fuerit simplex, res nullam habet difficultatem, finalem sit complicatus, in calculis incommodos incidentibus. Quia cum in praxi frictionem ab his motibus separe hand licet, motus falso tempore simpliciores super piano inclinato perducantur, ut si finaliter ratione habemus, ex quo peculiariter tractandum de motu corporum rigidorum a frictione perturbato adjungi convenet,

S U P .

S U P P L E M E N T U M

D-E

M O T U C O R P O R U M
R I G I D O K U M A F R I C T I O N E
P E R T U R B A T O.

CAPUT I.

DE FRICTIONE IN GENERE.

DEFINITIO.

Fri^{ctio} est resistentia, quam corpus super superficie aspera
mutat eamque radens, in motu suo patitur.
En ergo frictio vis motus directioni contraria, et hanc
corporis, qua superficie tangit, applicata

C O R O L L . 1 .

956. Quandiu corpus quieteat, frictio nullam plane vim exerit,
nam autem aquae corporis moverit, subito ejus vis existit motui secundum
per contraria eumque properata retardans.

C O R O L L . 2 .

957. Si corpus a vi quicquam sollicitetur, etiam si quietcat, frictio
se illi vi opponit, quoniam in plena motu generatione statim exili,
ac nisi vis sollicitans frictionem apparet, corpus movere non valdet.

C O R O L L . 3 .

958. Quia directio frictionis motus directioni jugiter est contraria,
mutata motus directione simul frictionis directio mutatur. Sciat autem
tem atque corpus ad quietem redigatur, uti motus directio tollatur, ita
subito frictio evanescit.

E X P L I C A T I O.

959. Ad haec, quae ad frictionem pertinent, dicendum est, nam
omnes circumstantias, quae ad frictionem quicquam considerare possunt, vi-
deantur, attendi convenienter, et si adhuc minime patent, quid quisque
elibet valeat. Primo igitur superficies, super qua sit incensus, con-
siderari debet, quae sine fit plana sive parum retret, sive rotunda,

N.Y. 0170H 3

580. Fricioneum me proutum dunqueam punctuacionem. *Sed* cuius quantitas et indoles nobis experientia immotuerit, deinceps in eius causas, quajum fieri liceat, inquisitus. Cum enim sic physica corporum qualitates, cuiusmodi sunt operates superficiem, et ratio, qua duas superficies invicem appretiae sibi mutuo cedant, et nimirum particulis quadam impressiones inducent, totum, quod augustinus confidit; ob defectum talis cognitionis corporum contenti esse debet, minus phænomena frictionis ita accipere, prout ea nobis ab experientia suppedantur: quemadmodum etiam aliarum virium, quarum effectus in Mechanica evolviunt, origo minime est Perspecta. Quae ergo per experientiam nobis circa frictionis indolem immotuerunt, breviter recensamus.

PHEOMENON. ^{1.}
QVI. Si cetera sunt partia, *fistula* non pertinet a corpori: colorata, sed
fusca vel cibaria inserviat, sive torcularis, eadem exire vult, cuius directio semper est contraria motus directioni.

8

PHENOMENOLOGY. 2.
L

cedere videntur. Quodsi forte veritati fuerit contentaneum, id potius ali causae tribuanus, quam stabilitam frictionis notionem immunit: et cum aberratio sit valde parva, eam eo magis negligamus, cum alias nonnullas exiguae vires, quae ex eodem fricione atque frictione originem trahere videntur, negligere cegamus. Hic sollicet in eos tantum effectus, qui a fricatione prout virgo concipi solet, inquirere constitui, de aliis motus orbiaculis minime illecius.

PHENOMENON. 2.

965. Si lumen sine parte propria frictionis etiam nigrum & figuratum, negat, magnetine datur, quia corpori superficiem contingit, pindet; sed si

I. II. 2.

C O R O L L . 2.
964. *Ergo autem frictio a motu celeritate nequit penitus pendere, tam
est directio per motus directionem unice determinatur, quippe
cum est contraria et in ipso contactu applicata.*

COROLL. 2.

De motu corporis ab soluto hoc sunt intelligenda, si superficie corporis in qua corpus incedit, absoluta. Quiescat, in autem haec super-
ficie, pro parte moveatur, ex motu corporis respectivo ad superficem relata. Indicatum est pendulum, Scilicet si corpus respectu superficie quietat, sedans secundum invenitum moveatur absolute, frictio est nulla. si au-
tem respectu superficie moveatur, Tunc eam impetrat quantitatem, quam respondeat, ut invenitum est, in effectu quantitate innotescat, huc quic-
cumque collectus. Directo autem frictionis per directionem respectivam corporis respectu superficie constanter determinatur, neque igitur hic motum secundum duas traeve directiones resolvere licet, et pro quo-
libet, quia si solus adierit, frictionem definit, indeque frictionem to-
tum colligere: sed uti quantitas frictionis non a motu quantitate pen-
det, ita directio, semper ex directione, secundum quam corpus si-
pervaritur, superficie incedit, definit debet. Ceterum hoc phænomenon non ita acuriose per experimenta indicatur, ut nullis plane dubiis sit
subjectum: quin potius minus celerrimi ab hac regula aliquantillum re-
cedere videantur. Quodsi forte veritati fuerit contentaneum, id po-
tius ali causas tribuanus, quam stabilitam frictionis notionem immu-
tare: et cum aberratio sit valde parva, eam, eo magis negligamus,
cum alias nominibus exiguae vires, quae ex codem fricatione atque frictio
origine rateret videtur, negligere capiamur. Hic scilicet in eos
tanquam effectus, qui a fricatione prout "vulgo" copici loget, inquirere
continui, de aliis motus oscillulis minime fallicius.

et ea fuerit major fuit minor, et cuiusunque figura, prout eam jemper vim exerit.

per vim exercitii. C O R O N A. I.

COROLE.

Fig. 132. *Quatuor trigonum ABCD* \equiv $\frac{1}{2}$ ad superiem aperte-
tur, ac super ea incedat in directione BF, frictio erit $= \frac{1}{2} \alpha$ (*tenacitate*)

TIPS
& TRICKS

BF
3

Fig. 125. 966. Quodsi ergo basis, qua corpus superiectum contigit, non possit natura $= bb$; haec quantitas non in expellitionem frictionis ingreditur, ac parvum ac velocitas corporis.

acque partim ac velocitas corporis.

KODAK

c manifesta fusi, quando corpus motu progressivo inc. superficie, uno solo frictio nomine directioni ad contraria

הנִזְקָנָה

۱۰

967. Neque etiam frictio initatur, licet contactus in unico statu
puerilis, quemadmodum evenit, si corpus sit globus seu corpus
convexa praeditum: dummodo corpus superficiem radat.

卷之三

dit super superficie, quo tanta frictio motus directione est, ut corpus suum progressu faciat. Verum si corpus intus habeat motum, a tempore gyrationis, videtur, dum est in quanam directione **habs** superficiem retat, huic est, contra frictionis directio, cuius qualitas cum ex pressione constet, effectus frictionis in motu corporis, per hunc ex principiis supra stabilius definiri poterit. **Ceterum**, **quiescentium** frictio, **habet** actionem, **quae** est, ut corpus suum progressu faciat.

exceptionem tamen patitur, si corpus in acciditum definiatur, obijection
qua superficiem inveniatur, quae est, quo cain sine cubo penitus consperret.
Exhibendi scilicet hinc sunt causae, quibus superficies alicuius esse con-
pore datum patitur, de quibus etiam hic non tractabimus. Ceterum
maxime paradoxum videtur, quod a consequenti causa, puto sic
tanta frictio, nasci posset, quantum ab aliis vallis, cum si ab
ab aperitate animalium superficierum, que se inuitu, revolvantur, p-
ducatur, in ampliori contactu plus aperiti, superficie
debet. Verum hoc dubium non evanescit, cum oleadeum, quin
modo strictio se ratione pressoris habere debet.

卷之三

SCHOOL NO.

969. Si cetera sint paria, prouta proportionaliter est problemi, quia con-
ad superficiem apprimitur: eoque majori profectioi pars aquatur. Quan-
tor fuerit asperitas superficierum se minus attenuabit.

perspectivum / e mundo at-

ser, facile iir'cálculos

973: Quodsi corpus nulla plane vi ad superficiem, super quaedit, apprimatur, nullam etiam patietur frictionem; quae autem major erendet, quo magis appressio augetur.

Vis appressio angustum

3 Mediocrity Fuerit

97. Si ergo asperitas fuerit eadem, frictio, quam corpora sunt superficiebus incedunt, paucior, certae cvidari parti pressionis sequitur, tunc parte cognita, frictionis quantitas perfecte determinatur.

8

۱۰۷

卷之三

que corpus non perfecte polli posse, ut frictio plane evaneat, quin
tum tempore satis notabili adhuc parti frictionis sequari deprehenditur.
Quare quae figura de motu corporum super piano polithino, quod
nullam giganat frictionem, sunt alata, in praecepitum locum
inveniantur.

P R O B L E M A. I.

575. Si corpus superficie, cuiusunque incambens quiete, simul
que a viribus quibuscumque sollicitetur, distinguere causas, quinas id vel
ad motum impellatur vel in quiete perfeveret.

S O L U T I O.

Fig. 127. Omnes vires, quibus corpus ABCD sollicitatur, relaxantur in
binas, quarum altera sit ad superficiem normalis, altera eidem plan-
ita. Sit P summa omnium ad superficiem perpendicularis, quae
nus corpus ab his ad superficiem approximat, erit P proposita, ita que
JP frictio, si corpus moveretur. Quod ad alteras vires atque, con-
sideramus hanc tantum causam, quo ab illis corporis motus progressivus in-
diceretur, si nella esse frictio; quoniam motus gravitatis ampliement
possunt evolutionem infra suscipiendam. Cum igitur corpus album
motum noli, secundum directionem superficiei recipere nequeat, vires
hunc parallelae quasi tini puncto applicatae spectent, earumque quae-
rati: equivalent, quae \hat{V} secundum directionem BF urgens, at-
que manifestum est, quandiu fuerit $V < JP$ corpus in quiete esse per-
feveraturum, neque id commoveri posse, nisi vis sollicitans V major
fuerit, quam JP. Habetum ergo pro vi sollicitante V terminum JP
quo si vis fuerit minor, nullus modus sit consecuturus, si autem fu-
erit major, tum denum motus producatur.

C O R O L L. I.

576. Cum corpus in quiete persistere perget, quandiu fuerit $V < JP$, frictio sensenda est vii exercere ipsi vi V aquietare et contrari-
am: si enim fortius ureget, corpus in plagam oppositam AE movebi-
debet, quod est absurdum, cum in plagam BF inciteret.

C O R O L L. 2.

577. Dum ergo corpus quieticit, frictio non determinat exer-
vim, sed quovis cau tam, quanta opus est ad corpus in quiete con-
fervare.

DE FRICTIONE IN GENERE.

servandum, nisi opus fuerit vi majori quam JP. Unde si cor us a
nulla vi sollicitetur ad motum, etiam frictio nullam vim exercet.

C O R O L L. 3.

578. Quandiu ergo motus a vi, quae non superet JP, impedi-
re, ex. vii frictio suppediat, et quidem secundum eam directionem
servato maiorem polihet vim, quoniam frictio tantum praeflare ne-
quit, motus generabitur.

S C H O L I O N. I.

579. Cum supra dixerimus, si quiete corporum nullam dari frictio
etiam nulla adesse frictio, est intelligendum. Statim cum aqua-
corpus a viribus sollicitatur, quibus ad motum incitaretur, si nulla ef-
fer frictio, hinc etiam motus productione frictio reluctatur, etiam si
corpus adhuc sit in quiete. Ita igitur frictio tan ratione motus quam
quietis est definita, ut dum corpus moverit, vim exerat perpetuo
ipsi JP aqualem et secundum directionem motui contrariam: dum au-
diuntur exerceat, quanta motui impediendo sufficit, nisi forte ad
hoc maiori vi opus sit quam JP: tunc enim hac tantum vi JP motus
productioni resistit, que cum motu coercere non valent, motus re-
vera generalitur. Vis sollicitans JP est maximus conatus, quo frictio an-
niti potest, quo revera semper ipsi motui resistit, et quo etiam motus
generationi reluctatur, si opus est. Si autem minor vis sufficit, et
iam minorrum captum exercit: seu quoties vis ad motus productionem
cohilicandam necessaria non fuerit maior quam JP, ea vis a frictione sup-
pediatur. Hoc autem statum de motu progressivo sunt tenenda, si
enim motus gyrationis accedit, praecipue si axis gyrationis fieri ad
superficiem inclinetur, res est altioris indaginis, et quia hoc casu non
omnia bala elementa secundum eandem directionem mouentur, super-
ficie tamen, frictio singularium elementorum considerari debet,
ex quo etiam hanc figuram et inquitur in compunctione ingrediatur. At-
que ad hanc circuiter tantum super, ubi basi figuram a determinatione li-
ctionis removimus, non recessimus.

S C H O L I O N. 2.

580. Difficile sane est frictio, quemadmodum hic cum experi-
ente conscientiam statuimus, causam affigare, facile autem causas.
quac.

que forte menti occurrat, refellere. Perpicuum enim est, neque ab ariatione quicquam particularium, necesse a deprehensione filamentorum, dum corpus super superficie incedit, frictionem habet polle, qua tum necessario basior magnitudo in computum intraret. Quod ad frictio- nem, quatenus minus generationi reficit, attendamus, ea sequenti modo haud insuper explicari posse videtur. Dum nempe corpus ABCD superficie EF incurrabit, contactus non secundum planum AB, ut sensus officit, sicut est concepiendum, sed ob niminas utrinque prominentias et caritates secundum superficiem innotescantur, ab oblique, ab, dum ob preditionem prominentiae alterius in elevatas alegoriam se inno- minant. Hoc admissio corpus moveri nequit, quia simul supra superficie AB aliquantulum eleverit, seu prima motus impetu non secun- dum directionem OV ipsi AB parallelam, sed secundum quadratum di- rectionem OS inclinatum fieri debet, quae felicit parallela sit maxima quasi declivitatem, concavu illo immo: atque haec declivitas, seu obliquitas respondeat asperitati utriusque superficie, in contactu, ut pro- majori minorete asperitate angulus VOS major minorve sit concepi- dus. Statutus ergo ille angulus VOS = ζ , corporisque superficie appre- matur vi OP = P , ac iam videmus, quanta vi secundum directionem OV agente opus sit, ut corpus de situ suo dimovere valeat. Agit ergo vis OV = V, qua corpus secundum directionem OS sollicitabatur, vi vis OV = V: at vis predictis OP = P habeat actionem reficit vi = P sin ζ . Sit M corporis massa idemque eius pondus, quod platum hodi Fig. 127. zonam EF propositam sua AB, quodque pariter planum, esse operatur. Consideretur corporis centrum gravitatis O, in quo eius pondus M col- lectum concepitur, ita ut corpus plurimum sollicitetur vi $P = M$, quae cum ad planum EF sit normalis, quanta queque vi ad planum ap- proximatur: ubi primum observo, ut recte OP intra corporis basin AB cadit, motum progressivum esse, non posse. Verum ne hoc quidem sufficit, cum in progressione corpore secundum directionem AB id secundum directionem contrariam BE ob frictionem retrahatur vi = δM , denomine δ ; ratione pressioris ad frictionem, hanc viae corpori motus gyrationis circa horizontalem axem per O transuentem inducere, cuius momentum est $= \delta M$. OP. Cui vi si corpus obsequatur, primo instanti basis punctum A elevari incipiet, ita ut iam totum corpus extremitati basi B inuitetur, quo etiam prelio transferetur. In hoc ergo statu ad grandum proclivi corpus in hunc suum erigeri censentur est vi BM = M, unde momentum gyrationis reficitur = M. BP: quod nisi superet illud δM . OP, corpus reverto gra- rari incipiet. Quare cum sic tantum motus progressivum contumaciter fluerinus, hacte condito insuper requiriatur, ut sit BP > δM . OP, quam- ergo hic locum habere affirmamus. Fuerit ergo initio corporis ex etas secundum directionem EF = e , et clauso tempore t conficerit ipsius = s , hancque celeritatem = v . Atque ob vim δM motus ex-

126. *Fig. 126.* *Diagram illustrating the law of friction. It shows a rectangular block ABCD of mass M resting on a horizontal surface EF. A force P acts vertically downwards at point A. A force M acts horizontally to the right at point B. A force δM acts horizontally to the left at point A. The angle between the vertical force P and the hypotenuse of the triangle formed by points A, B, and O (the center of gravity) is labeled ζ. The angle between the horizontal force M and the hypotenuse is labeled δ. The angle between the horizontal force δM and the horizontal axis EF is labeled e. The total velocity v is shown as the vector sum of the vertical velocity P sin ζ and the horizontal velocity δM.*

CAPUT II.

DE MOTU PROGRESSIVO CORPORA-
GRAVIAVM A FRICTIONE IMPEDITO.

PROBLEMA 2.

*S*i corpus grave super piano, horizontali motu progressivo incedat, determinare actus restos latitudinem a frictione ordinatam.

98*Fig. 128.* Sit M corporis massa idemque eius pondus, quod platum hodi Fig. 127. zonam EF propositam sua AB, quodque pariter planum, esse operatur. Consideretur corporis centrum gravitatis O, in quo eius pondus M col- lectum concepitur, ita ut corpus plurimum sollicitetur vi $P = M$, quae cum ad planum EF sit normalis, quanta queque vi ad planum ap- proximatur: ubi primum observo, ut recte OP intra corporis basin AB cadit, motum progressivum esse, non posse. Verum ne hoc quidem sufficit, cum in progressione corpore secundum directionem AB id secundum directionem contrariam BE ob frictionem retrahatur vi = δM , denomine δ ; ratione pressioris ad frictionem, hanc viae corpori motus gyrationis circa horizontalem axem per O transuentem inducere, cuius momentum est $= \delta M$. OP. Cui vi si corpus obsequatur, primo instanti basis punctum A elevari incipiet, ita ut iam totum corpus extremitati basi B inuitetur, quo etiam prelio transferetur. In hoc ergo statu ad grandum proclivi corpus in hunc suum erigeri censentur est vi BM = M, unde momentum gyrationis reficitur = M. BP: quod nisi superet illud δM . OP, corpus reverto gra- rari incipiet. Quare cum sic tantum motus progressivum contumaciter fluerinus, hacte condito insuper requiriatur, ut sit BP > δM . OP, quam- ergo hic locum habere affirmamus. Fuerit ergo initio corporis ex etas secundum directionem EF = e , et clauso tempore t conficerit ipsius = s , hancque celeritatem = v . Atque ob vim δM motus ex-

127. *Fig. 127.* *Diagram illustrating the law of friction. It shows a rectangular block ABCD of mass M resting on a horizontal surface EF. A force P acts vertically downwards at point A. A force M acts horizontally to the right at point B. A force δM acts horizontally to the left at point A. The angle between the vertical force P and the hypotenuse of the triangle formed by points A, B, and O (the center of gravity) is labeled ζ. The angle between the horizontal force M and the hypotenuse is labeled δ. The angle between the horizontal force δM and the horizontal axis EF is labeled e. The total velocity v is shown as the vector sum of the vertical velocity P sin ζ and the horizontal velocity δM.*

bito cestante : corpus ergo ad quietam rediguntur appo tempore : $\frac{c}{2d}$ et peregrino spatio = $\frac{c}{Adg}$

COROLE

COROLLARY

984. At si corpus nudo progressu pro prout erat, eius motus erit uniformiter retardatus, quod corpus perlatum est. Quia corpus perlatum est, non projectum, ascendens, decorsum, sollicitatum, vi, quae sit ad eius inactionem et ad i. Hoc tantum discrimine, quod sic corpus ad quietem, et ad quietum perpetuo in quiete sit permanisunt.

SCHOLION. i.

985. Ut tali corpori quieto motus imprimatur, necesse est ut secundum directionem horizontaliem impellatur vi, qua major sit quam M : quaudiu autem sollicitatur vi minore, in quiete perseverabit, nis- forte ad provocacionem incitetur, quod quando evenire debet, acci- ratus evolvamus. Sollicitetur ergo primo corpus secundum directionem horizontaliem OS, que per ejus centrum incerte O transfer, vi $S = S$, ut sit $S < M$, et frictio pari vi S secundum RA renuntetur. An autem circa extremam B provocatur? judicium petetur ex mo- mento frictionis S . OP et momenta pressionis M in B transcurae, quod est $= M \cdot BP$: hinc si fuerit S . OP $> M \cdot BP$, corpus provocatur, sin- minus, in quiete persistet: quia cum vis sollicitans $OS = S$ ipsi centro- iurtinge est applicata, ea nihil luc coparet. Sit nunc vis S infra cen-

trans inactae in R applicata, et quia hinc momentum provolutio-
ri rium nascitur = S. OR, ne corpus provolvatur, esse oportet S. OR
+ M. BP \geq S. OP, seu S. PR $<$ M. BP, unde simul patet, si vi, hori-
zonalis S sublimius in effectu applicata, corpus provolutioni non force-
obnoxium, si fuerit S. PR $<$ M. BP, ulti quidem affinius esse S $<$
M. Idem etiam hinc magis fit perspicuum, si punctum B ut axem si-
cum, cor posque circa eum mobile speciemus, tunc enim vis $r_1 = S$.
momentum in fenestra DC est = S. PR, expondere autem corpori M in O
collecto oritur momentum in fenestra contrarium M. BP; ideoque cor-
pus provolvetur \neq S. PR $>$ M. BP, quietet vero \neq S. PR $<$ M. BP.

980. Sin autem vis $rv = S$ major fuerit quam δM , motus conservari non posse, nisi circa axem horizontalem per centrum inertiae. O transversus est ad motus directionem OS normaliter, ad quem invenitgandum, cum basis punctum B maneat in piano horizontali, simul ac punctum A elevari incipiatur, tota pressio in punto B exercetur, ita ut tum in B habeatur vis sursum urgens. $R M = M$. Nunc igitur ex viribus $rv = S$, $BE = \delta M$, $OP = M$ et $BM = M$ colligitur momentum provolutionem progressum $= S$. $Or + \delta M$. $PO - M$. BP ; quare ut corpus solo motu progressivo rotatur, haec conditio requiritur, ut $Or + \delta M$. $PO < M$. BP , ubi per hypothesim est $S > \delta M$. Si vis horizontalis S infra centrum inertiae in R ester applicata, corporis provolutioni non erit cunctum, si fuerit δM . $PO < M$. $BP + S$. Or . $Or + M$. $BP > \delta M$. PO . Hinc igitur clare intelligimus, quantum cum amplitudo basis, seu dilatatio perpendiculari ex centro inertiae diffisi OP ab ejus terminis, tum elevatio centri inertiae supra planum horizontale, tum altitudo in qua vis horizontalis applicatur, a quo ipsa frictio conferant, ut nulla provolutio sit invenienda.

SCHOOL NO. 2.

ipha frictio conferant, ut nulla pro voluntate sit invenienda.

PROBLEMA. 3.

Reproduced from pool original
No better copy available

SOLUTIO.

Sit angulus, quem planum inclinatum EF, eum horizonte GF constituit, $GFE = \zeta$, corporis auctem et impositi mali $= M$. Centrum inertiae O, bafi autem AB piano inclinato incumbat. Ducatur recta verticalis OQR, secundum quam corpus ob gravitatem sollicitari censetur, dum est $\zeta = M$, quae resolvatur secundum directiones OP et OC, quem illa in planum EF si nominata, haec vero eidem parallela, et ob angulum POQ $= GFE = \zeta$, erit vis $OP = M \cos \zeta$ et vis $OC = M \sin \zeta$. Illa autem vi OP corpus ad planum EF approximat, unde si moveretur, frictio foret $= M \cos \zeta$: hac verò vi $OC = M \sin \zeta$ ad motum secundum planum inclinati EF directionem follisatur. Nili ergo hanc vis $M \sin \zeta$ major sit, quam $M \cos \zeta$, corpus nullum motum progre-
vum adipiscetur; quare ut corpus quietescat, pacificus est, si $M \sin \zeta < M \cos \zeta$ seu $\tan \zeta < 1$. Prusa ergo condicō ad conservationem quietis necessaria exigit, ut anguli inclinationis F $= \zeta$ tangens minor sit quam fractio $\frac{M}{m}$ qua frictio determinatur. Deinde manifesto requiratur, ut recta verticalis OQ intra basin AB extat. Nam ne corpus circa basin extremitatem B provolueret, necesse est, ut vis $OQ = M$ momentum re-
sistentiae puncti B, quod est $M \cdot BQ \cos \zeta$ sit pöntatum, id estque BQ per-
tinuum, seu punctum Q intra basin AB cedere debet. Quod etiam si
motu gyratione circa O generando ita ostendi potest. Finianus enie-
re corporis jam talen motum gyroriorum impere, et dum punctum A cœta-
verit, tota prelio $M \cos \zeta$ in B transferit, ut nunc corpus in B for-
llicetur primo vi $BA = M \cos \zeta$; ob frictionem autem vi $BA = M \cos \zeta$,
 ζ , ex quibus momentum generans motum gyroriorum erit $= M \sin \zeta$.
 $OQ = M \sin \zeta$ BP. Quare ne talis motus oritur, debet esse $BP \cos \zeta$
 $> OP \cdot \sin \zeta$ seu $BP > OP \tan \zeta = PQ$, ergo ob $BP > PQ$ intervallum BQ positum esse oportet. Consequenter ut corpus ABCD piano inclinato EF impositione quietescat, primo requiratur, ut
verticalis OQ intra basin AB caderet, deinde ut tangens anguli inclinatio-
nis F minor sit quam ζ .

C O R I Z L L. 1.

988. Hinc igitur facilium modum ratiocinatur, explorandi frictionem seu fractionem $\frac{M}{m}$: planum enim EF eisque eleverit, quando corpus super eo descendere incipiat, et tangentia anguli maximi F, quo corpus etiamnam in quiete perficit, dabit valorem fractionis $\frac{M}{m}$.

C O R O L L. 2.

990. Ut autem corpus super piano inclinato quietescat, non sufficit ut $\sin \zeta$ $GFE < 1$, sed etiam basis corporis tum ampla esse debet, ut sit $BP > OP \tan \zeta$; sed ut angulus BOP major sit quam angu-
lus GFE .

S C H O L I O.

991. In figura representatur sectio corporis verticalis per eius centrum inertiae O facta, quae final ad planum inclinatum sit normalis, in qua proprietate recta OP ad id est perpendicularis, et OC sit directio motus progressivi, quem gravitas corpori imprimeret conatur. Ex dictis autem manifestum est, motum progressivum coerceri, si fuerit $\tan \zeta < 1$. Verum si $\tan \zeta$ motum expedientem, num corpus motum gyroriorum sit acceptum, non sufficit ad solam sectionem ABCD, quiesce basin AB spectare, cum fieri posset, ut in hac sectione corporis piano usquam incumbaret, sed contactus in extremitatibus corporis tantum existaret. Tum igitur universa contactus considerari ac di-
stincti debet, quomodo et circé quadratum lineam proximam oriri possit, que unique ex figura basis est dijunctanda. Quodsi ergo corpora tam irregularia adhaerant, ut hoc judicetur, minus difficile erudit, experientiam considerare convenient, in corporis ad provolutionem sit procul-
ve prior vero conclusio de angulo F manet, et ab hac irregularitate nequaquam perdet.

P R O B L E M A. 4.

992. Si elevatio plani inclinati EF major fuerit, quam ut grave ei-
muncibus ABCD in quiete perfidere possit, definire conditiones, qui-
bus id falso motu progressivo super piano inclinato EF sit defensurum.

S O L U T I O.

Sit mala, idemque pondus corporis $= M$, et ejus centrum n. Fig. 128.
etiae O ut ante, atque $\frac{M}{m}$ exponens frictionem. Vocato ergo au-
ditionis $GFE = \zeta$, erit per hypothesin $\tan \zeta > 1$. Iam ex vi gra-
vitatis

M

M

462 CAPUT II. DE MOTU PROGRESSIVO

viciatis $OQR = M$, colligimus pressionem in planum inclinatum, seu
vix $OP = M \cos \zeta$, et vim ad defensionem sollicitantem $OC = M \sin \zeta$.
Cum igitur fricchio ei renatur $vi = M \cos \zeta$, corpus reverta ad defen-
sionem irribabitur excedit virium $M \sin \zeta - \delta M \cos \zeta = M(\sin \zeta - \delta \cos \zeta)$,
a qua motus progressivus producetur, dummodo præterea in corso
natus motus gyrorius generetur. Videamus ergo, sub quibusnam con-
ditib[us] corpori motus gyrorius circa axem horizontalam et ad pla-
num COP normalem per centrum inertiae O ductum, generari possit;
statim autem ac talis motus incipit, tota pressio $M \cos \zeta$ in B transatur,
ita ut nunc corpus sollicitetur a vi $BM = M \cos \zeta$, et ob frictionem a
vi $BA = \delta M \cos \zeta$, unde momentum gyrationis in sensum $BADC$ ge-
nerans est $= \delta M \cos \zeta$. $OP = M \cos \zeta$. BP . Quare ne corpus provolu-
ti*ti* sit obnoxium, oportet hanc quantitatem esse negativam, idque
 $BP > \delta M \cos \zeta$. OP seu $\tan BOP > \delta$.

C O R O L I . 1.

993. Quia conditio inventa $\tan BOP > \delta$ non pendat ab inclina-
tione plani EF , si corpus in minori inclinatione provolutio non fu-
erit obnoxium, etiam in majori elevatione nulla. Provolutio est
metuenda.

C O R O L I . 2.

994. Quodsi ergo fuerit $\delta = \frac{1}{3}$, dummodo angulus BOP major
sit quam 18° , 26° , corpus nullum motum volutorum accipiet, sed
super planum inclinatum vel quiescat, vel solo motu progressivo descendat.

S C H O L I O N.

995. In hoc autem judicio pro punto B non tam extremitas in
ipsa sectione ABCD per centrum inertiae O facta est sumenda, sed in
totab[us] quia sit contactus, h[oc]a per terminos a punto P maxime remo-
tos ducta est, intelligenda, cujus a P distans pro intervallo PB ac-
cipi debet.

P R O B L E M A . 5.

996. Si corpus ita fuerit comparatum, ut nulla provolutio sit me-
tuenda, eius motum defensum super planum inclinatum EF determinare.

S O L U T I O N.

Posita corporis massa eodemque pondere $= M$, et elevatione pla-
ni supra horizontem, seu angulo $GIE = \zeta$, ut sit $\tan \zeta > \delta$, quia

CORPORUM GRAVIAVM A FRICTIONE &c. 463

aliquin corpus in quiete perseveraret. Conferat jam corpus tempo-
re $= t$ super piano inclinato spatium $= s$, motu leviter a quiete in-
choato, et quia vis accelerans est $= M \sin \zeta$, a gravitate oriunda, re-
tardans autem $= \delta M \cos \zeta$ a frictione profecta, hinc nascientia illa
æquationem : $\frac{ds/d^2}{g \sin \zeta} = \frac{M \sin \zeta - \delta M \cos \zeta}{M} = \sin \zeta - \delta \cos \zeta$,
hincque integrando $\frac{dt}{\sin \zeta - \delta \cos \zeta} = 2t = g t \sin \zeta$, quac est celeritas cor-
poris hoc tempore t sequitur, ipsum autem spatium interea confecit,
 $s = g t \sin \zeta (1 - \delta \cos \zeta)$.

C O R O L I . 1.

997. Friccio ergo non impedit, quo minus corpus super piano in-
clinato defendat uero uniformiter accelerato, cum celeritates in ratio-
ne temporum crecentur; verum in modo minore ratione crecentur; sub-
lata enim frictione foret $\delta = g t \sin \zeta$.

C O R O L I . 2.

998. Si obseruerit tempus t quo datum spatium, fuerit confe-
ctum, simulque elevatio plani seu angulus ζ fuerit exploratus, inde ex-
ponens frictionis δ colligi poterit: erit enim $\delta = \tan \zeta - \frac{s}{g t \sin \zeta}$.

S C H O L I O N.

999. Hoc modo explorari poterit, utrum pro quiete idem va-
lor exponentis δ repertur, ac pro motu eoque sive celeriore sive tor-
dore: sed hujusmodi experimenta sunt lubrica, quia exiguis error in
observatione temporis t communis multum turbat. Tum vero etiam
resistentia aeris ratio est habenda, quae præseruit in uerbis veloc-
iatis insigne mouimenti affere potest. Quare nouiss plurimis huius-
modi experimentis summa cura inflatur quicquam certi in hoc negotio
concludi poterit. Ne autem resistentia aeris morum facillat, planum
non multum ultra levatum, quietis elevari convenient, quia in motibus
tardioribus ejus effectus est minimus. Tum vero corpus quantum fieri
potest, ponderosum efficiatur, siustum plumbi intra eins volumen in-
cludendo, ut tamen balis ex ea constet materia, cuius frictionem ex pro-
lare habet.

1500. Ponamus tribulac EF longitudinem se δ ped. Rhen. rem
pascue t observari, quo corpus descendendo totum hunc longitudinem
conicit, ac videamus quantum differeniam in tempore et frictione $\frac{t}{\delta}$.
rumper mutata ori debeat. Cun igitur $\delta = \text{R}$ si ped. Rhen. rem
tempus descendens $t = \sqrt{\frac{48}{125(\delta^2 - \delta \cdot \text{cof})}}$.

Ponamus $\delta = \frac{1}{4}$, et angulum $\zeta = 20^\circ$. Quia debet esse $\text{ang} \zeta = \frac{1}{4}$,
 $\frac{1}{4}$, ag reperiatur tempus descendens $t = 3$, sec. min. Fig. 132 .
fec. proxime.

Sit jam δ aliquantulum maius, nempe $\delta = \frac{1}{4} + \frac{1}{100}$, manente
 $\zeta = 20^\circ$, et prodit tempus $t = 4.45 = 4 \frac{9}{20}$ sec.
At si $\text{cof} \delta = \frac{1}{4} - \frac{1}{100}$ manente $\zeta = 20^\circ$, inveniatur tempus
 $= 3.171 = 3 \frac{1}{3}$ sec.

Pars igitur centesima unitatis in valore ipsius δ videtur impetrare de-
termen illo casu $\frac{1}{4}$ sec. hoc vero tantum $\frac{1}{4}$ sec. unde etiam si ratio
temporis valde attenuat esse oportet. Si plenum magis inveniatur, et ratio
temporis ut notus: nuto: leutor: oritur, dubium est, quae ratio
multum confidere queamus. Levissima enim inaequitas cof effec-
tit decessum vel vehementer perturbare valebit, ita ut si experientia con-
que hanc ob causam, eti lac calidum hypothesi de frictione stabili-
ferre velimus, tamen si conclusiones inde deducas cum experientia con-
sideremus, minime perfidum consentaneum expectare debemus.

CAPUT. III.

DE MOTU GYRATORIO CORPORUM.

GRAVIA M CIRCA AXEM FIXUM A FRICTONE RETARDATO.

P R O B L E M A. 6.

1501. **E**sicare ut corpus circa axem fixum per ejus centrum in-
ertiae transversam gyvari possit.

Si corpus debet gyrai circa axem GG, necesse est, ut utriusque Fig. 133.
instratum sit terminis cylindricis CFFD, quos axis GG medium iug-
cat, ita ut utriusque cylindri axis existat: atque hic quidem assuno,
hunc axem GG per corporis centrum inaequat transire, quoniam ea-
dem si structa est observara, si recta GG non per corporis centrum
gravitatis transire debet. Ut Jean durante motu gyrorio hacten recta
GG fixa maneat, id puribus modis obtineri potest. Primo hi termini
cylindrici annulis fixis ejusdem amplitudinis inferi posint, intra quas
libere, frictione soluta excepta, converti queant: verum si amplitudo au-
torum non excedat amplitudinem cylindricorum CFFD, verendum est,
ne ob nimis arcuam interiorem ingens resistentia oriatur, ac si termini
ili cylindrici vel annulina intinuerent, motus omnis coercentur.

Deinde termini cylindrici utrinque canali MLN in figuram quadrat. Fig. 134.
excavato imponi possunt, ut contactus tantum in tribus punctis F, H,
F fiat; dum enim corpus inter haec cavitates circumvoletur, axis GG
maneat immotus. Ne autem notus nimis impeditatur, non opus est, ut
ambob pacies verticales M et N cylindrica tangent, sed maiore inter-
vallo a se invicem dilata possint. Statim enim aque corpus gyriatur,
cylindrici termini se alterutri parieti applicabunt, perindeque est, ac
si alter absbet; qui caput ideo adiicitur, ut corpus si forte in sensu
contrarium gyretur, se ei parti modo applicare possit.

Tertio termini cylindrici etiam utrinque cavitate M, N, ex duabus Fig. 131
planis inclinatis ML et NL efformatae, in ponit possunt; hoc modo con-
tactus perpetuo fieri in duobus punctis E et F, axisque GG manebit in
quiete; dummodo inclinatio illorum planorum tanta sit, ut termini
cylindrici super illis non ascendant, quam conditionem deinceps inve-
ligabimus.

Quarto imponi etiam possunt arco termini cylindrici filaris in Fig. 132.
figuram circularem MLN excavatis, quibus quidem corpus dum que-
dit ita incunbit, ut contactus fiat in uno puncto H. Quando autem
gyratur, contactus fiat in alto punto elevo, quod cum perpetuo
maneat idem, ut ostendemus, axis GG, quoniam motus gyrorius in
eundem sensum durat, manebit immotus. Hic sufficit radium circuli
MLN maiorem fusse radio terminali cylindrici, sed tanta profunditas
hinc cavitati tribui debet, ut non sit verendum, ne corpus supra ejus
oras M et N transfiliat.

COROLL. I.

SOLUTIO.

1002. Dum corpus hoc modo utrinque talibus cavitibus incunbit, ob pendus suum eas premet: ac si centrum inertiae I in medio veretur, utrinque preffo aequalis exeretur: sin autem id non fuerit in medio, pressiones erunt difformes reciproce aequales, ita ut summa toti ponderi aequalis.

COROLL. II.

1003. Quodsi autem corpus gyretur, preffo non amplius a folo pondere corporis penderet, sed ob ipsam frictionem immutabatur, ideo que ex frictionis ratione determinari debet, uide etiam ultimo eis punctum, contactus est definitum.

SCHOLIA.

1004. Preffo etiam, ideoque et frictio, plurimum pertinet ad viribus, quibus corpus dum gyratur, prafer graviatem tollit. Quare quo hoc argumentum dilucide perradesset, primo inveniam usque hujusmodi viribus abrahamus, corpusque tamquam grave, speleum cui initio motus gyrotorius fuerit impeditus; et quantum sit op frictio, ne retardari debeat, indegenus. Tum vero etiam affumant, axem gyrationis, GG per centrum incire corporis I transire, ab eoque annos terminos acque esse remotos, ita ut corpus utinque fibi sit simile. Qui etiam ne vires obliquae calculum turbent, statimne, resam GG finu[m] eff[er]e axem principalem corporis. Minime enim confutum videtur, corpori figuram nunc irregularem tribendo, investigationes nostras difficultibus calcule impicare, cum ipsa principia hactenus habita etiam his casibus evolvendis sufficient, si quis laborem fulcere volerit. Cuius autem fig. 130, representatus in fig. 131, continetur, dum alterum planum sit verticale et alterum horizontale; deinde vero etiam casum fig. 132, ex eo dijudicari posse videbimus.

P R O B L E M A. T.

Fig. 133. 1005. Si corporis (in fig. 132, representati) termini cylindrici utrinq[ue] inter duo plana utcumque inclinata ML et NL sufficiunt, corrisque in gyrum agatur celeritate quacunque, defuisse frictionem ejusque effectum in motu corporis retardando.

Quia centrum inertiae I in medio axis GG situum affumans, respectu terminalium cyclico[r]um utrinque omnia erunt paria. Sit igit[ur] pro altero termino radius basi circularis GE = GF = β , et punctus contactus in E et F. Duxa verticali GH ponantur anguli EGH = ζ et FGH = γ , quibus positio planorum ML et NL determinantur: tum vero corpus iam elapsò tempore t' gyretur in sensum EF celestis an- bunctis E et F suffinetur, sint E et F pressiones, quibus corpus planis iniuitur, ac vicissim secundum directiones co[n]normales EG et FG urgetur. Frictio porro in punctis E et F, ubi sit attritus, ita se exeret, ut in E corpus sollicitetur vi sec. EM = δE et in F vi sec. FL = δF , ita singulari = α , quae initio fuerit = ϵ . Quia ergo ex hac parte corpus in punctis E et F suffinetur, sint E et F pressiones, quibus corpus planis iniuitur, ac vicissim secundum directiones co[n]normales EG et FG urgetur. Frictio porro in punctis E et F, ubi sit attritus, ita se exeret, ut ex hac parte quatuor habeantur vires.

$$\text{vis } EG = E; \text{ vis } EM = \delta E; \text{ vis } FG = F; \text{ vis } FL = \delta F,$$

hodieisque pare[s] ex altera parte. Postea ergo massa eademque pondere corporis = M, quia omnis motus progressivus excluditur, haec vires centro inertiae applicatae se mutuo, defluere debent: Colliguntur

$$\text{ex illis quaternis viribus vis verticaliter sursum tendens}$$

$$E \cos \zeta + F \cos \gamma + \frac{1}{2} E \sin \zeta \sin \gamma M \delta^2$$

et vis horizontalis dexterum directa

$$E \delta^2 - F \delta^2 - \delta E \cos \zeta - \delta F \cos \gamma$$

ubi hec debet evanescere, illa autem dimidio ponderi corporis aequa-

H. H[ab]ec namcūm:

$$E \delta \zeta' - F \delta \gamma' = \delta (E \cos \zeta + F \cos \gamma)$$

$$(1 + \delta \delta) (E \cos \zeta + F \cos \gamma) = \frac{1}{2} M \delta, \text{ ideoque}$$

$$E \cos \zeta + F \cos \gamma = \frac{1}{2} (1 + \delta \delta) \text{ et}$$

$$E \delta \zeta - F \delta \gamma = \frac{M \delta}{2(1 + \delta \delta)}$$

ex quibus elicetur

$$E = \frac{M(\delta \gamma + \delta \cos \gamma)}{2(\delta + \delta \delta)(\zeta + \gamma)}; F = \frac{M(\delta \zeta - \delta \cos \zeta)}{2(1 + \delta \delta)\delta(\zeta + \gamma)}$$

ubi statim est observandum, cum vires E et F negative esse nequunt, necessario esse oportere $\delta \zeta > \delta \cos \zeta$ seu $\tan \zeta > \delta$.

Nunc denique colligantur momenta ex frictione nata, quae erunt

$$(E + F) \delta = \frac{M \delta (f \delta \zeta + f \delta \gamma - \delta \cos \zeta + \delta \cos \gamma)}{2(\delta + \delta \delta)\delta(\zeta + \gamma)} \text{ cuius upsum motu opposuit.}$$

opponitur. Quare si momentum inertiae corporis respectu axis GG fu-

erit $M\alpha^2$, habebimus hanc aequationem:

$$\frac{d\zeta}{dt} = \frac{-\beta r(\beta\zeta + \beta\eta - \delta\omega\zeta + \delta\omega\eta)}{(1 + \delta\omega)r\beta(\zeta + \eta)}, \text{ et integrando.}$$

$$\zeta = t - \frac{\delta\beta\zeta r(\beta\zeta + \beta\eta - \delta\omega\zeta + \delta\omega\eta)}{(1 + \delta\omega)r\beta(\zeta + \eta)}.$$

1006. Quo minor ergo est β , seu quo 'graciliores' termini cylindri, eo minor est effectus frictionis. Sed his terminos non pro habitu diminuere licet, quia eos fortis esse oportet ad onus gestandum, atque quantitas r esse rationem subduplicatam ponderis M sequi debet.

C O R O L L. 1.

1007. Si $\zeta = 90$ et $\eta = 0$, qui est casus fig. 130. momentum frictionis est $= \frac{M\delta(r+\delta)\beta}{r+\delta\beta}$. Sin autem si $\eta = \zeta$, cuius plana ML et NL sequaliter ad horizontem inclinatae, erit momentum frictionis $= \frac{2M\delta\beta\zeta}{(1+\delta\beta)r\beta\zeta} = \frac{M\delta\beta}{(1+\delta\beta)r\beta}$: uoi debet esse $\pi\sqrt{2} > \beta$.

C O R O L L. 2.

1008. Minimun autem fit momentum frictionis sumendo tangens β , $\beta = \delta$, tum enim ob $F = 0$, erit $E = \frac{M}{2(r+\delta\beta)r\beta\zeta} = \frac{M}{2r(r+\delta\beta)}$. ideoque momentum frictionis $= \frac{M\delta\beta}{r(r+\delta\beta)}$. Hoc ergo casu, corpori foli piano ML innitur, et alterum NL plane non in computum venient.

C O R O L L. 3.

1009. Hinc casus fig. 132. quaecunque si: caviatis MLN figura facile evolvitur. Termini enim cylindrici puncto O applicabuntur: uoi tangens cum horizonte facit angulum, cuius tangens est β , eritque momentum frictionis $= \frac{M\delta\beta}{r(r+\delta\beta)}$.

tector. Terminos ergo cylindricos ita sufficiunti convenient, ut conservatum uniusque in unico fiat puncto, quia tum momentum frictionis optimum redditur: quem in fineum eos cavitibus MLN (fig. 132) imponi expediet, quiae in formam semicirculi craftiam non mutum superantis sunt excavatae, ne sius, quem in motu obtineat, multum discepit a situ quietis. Tum vero hos terminos cylindricos quam maxime tenues effici oportet, quantum quidem corum similitudines ratione ponderis Bellandi permittit. Praeterea etiam hi termini oleo nive materia lubrica inungui soleant, quo magis attritus diminutus, fractioque minor valor concingeretur. In certum tuntem casu, quem tunus coactus plati, minus mox extingueretur, quod sicut clauso tempore

P R O B L E M A. 8.

Quando autem vires adhibentur, ad motum conservandum, ex iisdem principiis certum quantitas definiri potest, ut motus inante uniformis. Quin etiam hujusmodi machinae, dum in gyrum aguntur, ad onera elevanda induci solent, quae operatio ut motu uniformi perficiatur, tandem viribus opus est, quae non solum oneri resistentiam, sed etiam frictionem superare valent; quemcasum, cum in vita communis frequentissime occurat, hic evolvamus.

S O L U T I O N.

1010. Si cylindrus (fig. 129) adhibetur ad onus quodpiam ele-

vandum, determinare vires ei applicandas, ut habita frictionis ratione motus ferventer uniformis:

Incurbat alter terminus cylindricus, cuius radius GE $=$ GF $= r$ Fig. 134, binis planis inclinatis ML et NL, quae cum horizonte angulos faciant ζ et η , quibus acquisitae erunt anguli, quae radii GE et GF ad puncta contactus E et F dicti cum recta verticali GH normali. Dum autem corporis in sensum EG gyratur, ope cordis in medio circumvolvitac elevetur onus $= Q$, quod pondere suo $= Q$ vecii horizontali GS $=$ secundum directionem veritatem SQ moui relectur. Tum vero ratio GR $= r$, a verticali GA declinanti angulo AGR $= \theta$ jugiter applicata sit vis RP $= P$ ad item normalis, cuius quantitas quacunque, ut motus maior uniformis existente celeritate angulari circa axem GG $= \epsilon$. Quod-

Il unde $\dot{\theta} = \frac{-cdt}{T^2 f g (\zeta - \rho)}$, et $t = \frac{c}{T^2 f g}$ et $\cos \frac{t}{T}$ seu $t = 1 \text{ cof}$
 $\frac{T^2 f g}{c}$. Quare axis $1A$ fiet verticalis elatio tempore $= \frac{\pi c}{2T^2 f g}$, et
 corpus titubationes isochronas conficit, ut pendulum simplex lo-
 giudicabis $= \frac{cc}{f}$.

S C H O L I O N. 2.

902. Nisi corpori ejusmodi indeolem tribuferemus, ut ejus axis naturalis FD , qui in statu quietis fit verticalis, suum effet ejus axis principalis, binque reliqui haberent momenta inertiae aequalia, formam quidem differentias motum ejus continentes afignare, nullo au-
 tenuo ob analyticos defecimus ipsum motum definitum reponuisse.
 Interim tamen, quemadmodum in caelo tradato, ubi corpori infinite parvam declinationem tributus, uero venit, ut motus fieret satis sim-
 plex-motuque penduli conformis, id adeo in genere locum habet, que-
 modocunque axes principales respectu axis naturalis fuerint dispositi.
 In situ feliciter aequilibrii, ubi axis naturalis DF situm tenet verticalem,
 assumo centrum inertiae I infra centrum basi sphaericae G ad interval-
 lum $GI = f$ cadere: tum vero hoc corpus infinitate parvum de situ too-
 quietis declinari ponamus, ut arcus $ZD = \zeta$ si infinitate parvus, atque evidens est, corpus se resistente oscillationes seu titubationes esse per-
 acturum, donec tandem motu ob resistentiam extendo in statu aequi-
 librii acquiecat. Quoniam declinatio corporis sic perpetuo est minima, non opus est, ut tota corporis figura sit sphactra, sed suffici-
 fi infinita ejus portio exaque minima, quo piano horizontali applicatur, si pars superficies sphaericae, cujus centrum est in G . Hunc agitur mo-
 rum titubatorium investigandum primo dispettamus, quomodo formante supra in genere eructae pro hoc casu, quo axis corporis naturalis DF , quam minime a situ verticali declinar, contrahi, indeque inuenientia vi-
 riū P , Q , R iam commode definiri queant, ut deinceps ex his mo-
 tum affigere valeamus.

P R O B L E M A. 107.

Fig. 114. 902. Si corpus basi sphaerica instruendum infinite parvum de situ ac-
 quilibrii declinet, definire momenta virium, respectu itemorum ejus
 axium principalium.

S O L U T I O.

Circa corporis centrum inertiae I descripta sphaera, in qua Z sit punctum verticale, tenet axis corporis naturalis $1D$ situum a verticali minime declinans, ut sit arcus $ZD = \rho$ minimus: axes autem corporis principales respondent punctis A , B , C , quorum situs ratione pun-
 ctus D ita se habent, ut sint arcus $DA = \zeta$, $DB = \eta$, $DC = \theta$, qui sunt constantes. Nunc autem respectu puncti verticis Z sint arcus $Z\lambda = I$, $ZB = m$, et $ZC = n$, qui ob arcum $ZD = \rho$ minimum vix differerabunt ab illis ζ , η , θ : quare si ponamus:

$$\cos I = \cos \zeta + \rho; \cos m = \cos \eta + \rho; \cos n = \cos \theta + \rho$$

$$+ \cos \theta^2 = 1; \text{ quia } \cos I^2 + \cos m^2 + \cos n^2 = 1, \text{ fit}$$

$$2\rho \cos \zeta + 2\rho \cos \eta + 2\rho \cos \theta + \rho^2 = 1, \text{ id est}$$

$$2\rho \cos \zeta + 2\rho \cos \eta + 2\rho \cos \theta + \rho^2 = 12.$$

Deinde autem cum in $\cos \theta = \cos \zeta \cos I + \sin \zeta \cos n$, erit
 $\cos \zeta = 1 + \rho \cos \zeta + \rho \cos \eta + \rho \cos \theta$, id quoque

$$P \cos \zeta + Q \cos \eta + R \cos \theta = \frac{1}{2} \rho^2 + pp + qq + rr = \rho^2.$$

Nunc agitur, postea pressione corporis in planum horizontale $= \Pi$, ex §. 894, tribuendo ipsi f valorem negativum, obtinebimus momenta virium respectu axis principaliū:

$$P = \Pi f (\rho \cos \eta - q \cos \theta); Q = \Pi f (\rho \cos \theta - r \cos \zeta)$$

$$\text{et } R = \Pi f (q \cos \zeta - p \cos \eta),$$

tum vero vidimus esse $\Pi = M \left(1 - \frac{f ad. cof \zeta}{2g a^2} \right)$; quia autem $\cos \zeta$ pro-
 xime est $= 1$, et minimis variationes subit, erit satis exacte $\Pi = M$, ita ut corpus toto suo pondere planum horizontale prenere sit censem-
 dum: sique habebimus

$$P = M f (r \cos \eta - q \cos \theta)$$

$$Q = M f (p \cos \theta - r \cos \zeta)$$

$$R = M f (q \cos \zeta - p \cos \eta).$$

P R O B L E M A. 108.

903. Si corpus basi sphaerica praeditum de situ quietis, in que axis DI est verticalis, parvum per declinetur, iterumque dimittetur, ut ex quiete versus statum aequilibrium revertatur, determinare ejus motum,

Elatio tempore t teneat corpus situm in fig. 114, representatum, fig. 114, maneatque omnes denunciaciones in prob, precedente stabilitate:
 E. e. 3